

นิตย าวาสนา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เอาปัญหานี้ก่อนเลย

ถาม : ครั้งหนึ่งผมเคยนั่งภาวนาได้ประมาณ ๑ ชั่วโมง โดยการกำหนดลมหายใจเข้า พุท ออกโธ ผมรู้สึกเป็นสมาธิมาก แต่แล้วจู่ๆ ผมก็เกิดรู้สึกวุ่นวายไปเหมือน รถที่เคลื่อนที่เคลื่อนตัวมาช้าๆ แล้วจู่ๆ ก็มีคนเหยียบเบรกอย่างกะทันหัน หยุดนิ่งไม่ เคลื่อนไหว ในความมืดนั้นผมเหลือวชาญเฉวว ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรต่อ ลืมคำบริกรรม หมดสิ้น แต่พอได้สติก็กลับมาพุทโธใหม่ แต่ความตกใจและงุนงงก็ยังไม่หาย จึงออก จากสมาธิ กราบเรียนถามหลวงพ่อดีที่เกดขึ้นนั้นคืออะไร และต้องทำอย่างไร เพราะ มันเกิดขึ้นมา ๒ ครั้งแล้วครับ

หลวงพ่อดี : เวลาคนปฏิบัติไปมันจะมีอุปสรรคของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน อุปสรรค ณะ พุดถึงถ้าเราพุทโธ พุทโธแล้ว พุทโธ พุทโธแล้วจิตเป็นสมาธิได้ เราพุทโธไปเรื่อยๆ ฉะนั้นพอพุทโธจนเกิดอาการอย่างนี้ เราก็พุทโธไป อย่างเช่นเราพุทโธไปประมาณ ๑ ชั่วโมง จิตนิ่งมาก แล้วพอเกิดอาการหายไป ๑ ชั่วโมงนั้นแล้วเราก็งุนงงใช้ใหม่ แล้ว พอเราภาวนาครั้งใหม่ต่อไป อาการแบบนี้มันจะเกิดขึ้นเหลือ ๔๐ นาที ๓๐ นาที ๒๐ นาทีก็ได้ เพราะอาการแบบนี้มันเป็นอาการที่เป็นอุปสรรคของการภาวนา

การภาวนาของคน ทุกคนมันมีเวรมีกรรมของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน บางทีนั่ง ไปถึงเกือบชั่วโมง ภายใน ๑ ชั่วโมงนั้นดีมาหลาย แล้วพอเกิดอาการเหมือนรถมันเคลื่อน มาช้าๆ แล้วโดนเหยียบเบรก เหมือนเบรกกะทันหันแล้วหัวทิ่มเลย แล้วถ้าภาวนาไปมัน อาจจะเป็น ๒ ชั่วโมงก็ได้ ๓ ชั่วโมง เบรกหัวทิ่มไป การเบรกหัวทิ่มไปหรือสิ่งต่างๆ นี้ ณะมันเป็นอุปสรรค มันเป็นเรื่องของกิเลส ทีนี้ในการปฏิบัติทุกคนคิดว่าพอเราปฏิบัติไป แล้วกิเลสมันจะนอนหลับ นอนหลับแล้วก็นอนสบายปล่อยให้เราปฏิบัติธรรมไป

ไม่ใช่ กิเลสมันจะหาหนทางทำอย่างไรให้การปฏิบัติของเราล้มเหลว กิเลสเป็น
 อย่างนี้ กิเลสมันพยายามจะหาทางต่อกร หาทางในการปฏิบัติ ของเรานี้ให้ประสบ
 ความสำเร็จไปไม่ได้ เพราะถ้าเราประสบความสำเร็จไปได้ เราฆ่ากิเลสหมดเลย กิเลสมัน
 จะอยู่ที่ไหน กิเลสมันอาศัยหัวใจของมนุษย์เป็นที่อยู่อาศัยนะ กิเลสมันไม่มีบ้านไม่มี
 เรือนหรอก แต่มันอาศัยบนเรือนยอดในหัวใจของคนอยู่ เวลาพระพุทธเจ้าเยี่ยมมาร เห็น
 ไหม

“มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา เธอจะเกิดในใจเราไม่ได้อีกแล้ว”

มารเอ๋ย.. นี้ความ โลก ความ โกรธ ความหลงเป็นเรือน ๓ หลัง แล้วเรือน ๓ หลังนี้
 รวมยอดขึ้นมาเป็นจั่วๆ เดียว เป็นเรือนหลังเดียวคืออวิชชา แล้วพระพุทธเจ้าได้หักเรือน
 ยอดนั้นแล้ว นายช่างใหญ่ผู้สร้างเรือน เราได้ทำลายเธอแล้ว นี้เวลาพระพุทธเจ้าชนะมาร
 ไง

จะนั่นพอพระพุทธเจ้าชนะมาร มารอยู่ที่ไหน ก็อยู่ในหัวใจใช่ไหม จะนั่นเวลา
 เราปฏิบัติขึ้นมา นั่นละมันพยายามต่อกร การต่อกรของมารนะมันไม่ทำรุ่มร่ามหรอก มัน
 อาศัยมาในสมาธินั่นละ มันอาศัยมา มันนอนเนื่องมาในหัวใจ

“มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา” ในความคิด ความนึก ความรู้สึก มารมัน
 แทรกมาตลอด แล้วมันรอจังหวะทำให้เราล้มลุกคลุกคลาน ประเด็นนี้ไง ครูบาอาจารย์ที่
 ประพฤติปฏิบัติมา ที่หลง หลงเพราะแบบนี้ไง เวลาปฏิบัติไปแล้วนะ โอ้โฮ.. ว่างหมดเลย
 ฆ่ากิเลสหมดเลย ให้คะแนนตัวเองเป็นอนาคา เป็นพระอรหันต์ เป็นไปหมดเลย พอ ๒
 วันอนาคาก็เสื่อมเกลี้ยงเลย

นี่ไงเวลามันให้คะแนนมันบังเงาไป เขาเรียกกิเลสบังเงา เวลากิเลสมันต่อต้านเรา
 เราก็อู้อู้อู.. กิเลสมันต่อต้านนะ จะมาปฏิบัตินี้ อู้อู้อู.. กว่าจะมีอุปสรรคนะ กว่าจะขอเพื่อนมา
 กว่าจะเคลียร์งานมาได้ อู้อู้อู.. ยุ่งมากเลย อันนี้เราก็อู้อู้อู.. เป็นกิเลสนะ แต่เวลามาปฏิบัตินะ อู้อู้อู..
 ช่างในมันก็จะสร้างปัญหาขึ้นมาอีกมหาศาลเลย.. นี่กิเลสมันเป็นแบบนี้

หลวงตาท่านพูดว่า “คนไม่เคยเห็นหน้ากิเลส คนไม่เคยต่อสู้กับกิเลส ไม่รู้จักกิเลส” จะเรียนมาขนาดไหนก็ไม่รู้ ปฏิบัติขนาดไหนก็ไม่รู้ถ้าไม่ได้เผชิญหน้ากับมัน ยังไม่มีการเผชิญหน้ากับกิเลส ไม่ได้ต่อสู้กับกิเลสจะไม่รู้จักกิเลสเด็ดขาด

ฉะนั้นพอไม่รู้จักกิเลสเด็ดขาด คูณเวลาหลวงตาท่านพูด เห็นใหม่ เวลาท่านพิจารณาไปถึงชั้นอนาคา พอชั้นอนาคาปั๊บมันก็มีความสุขมาก ไปเดินจงกรมที่ไหนนะ อู๋.. อู๋.. ไส จิตนี้ไส มองไปที่ไหนนะมันทะลุไปหมดเลย มันทะลุภูเขา ภูเขานี้เป็นไสๆ แบบเป็นกระจกใสมองผ่านได้หมดเลย “ทำไมจิตมันมหัศจรรย์ขนาดนี้ ทำไมจิตมันมหัศจรรย์ขนาดนี้” มันมีความสุขมากใจ คนมีความสุขมากท่านบอกว่านี่ความว่าง พอดิดในความว่าง ว่างหมดเลย โอ้อโฮ.. ว่างหมดเลย

เวลาหลวงตาท่านพูด เวลาคนมีติดอะไรนะแล้วผ่านตรงนั้นมามันจะฝังใจมาก เวลาพระพุทธเจ้าพูดถึงโมฆราช “โมฆราช เธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง” ถ้ามองโลกนี้เป็นความว่าง ใครก็มองเป็นความว่างหมด เรามองก็ว่าง “แล้วกลับมาถอนอรรถานุกิฏฐิของเรา” แต่หลวงตาเวลาท่านเป็นความว่างของท่าน ความว่างชั้นอนาคา มันมองไปว่างหมดแหละ พอว่างหมด นี่ธรรมะมาเตือนตลอด พอมาเตือน เห็นใหม่ พอท่านผ่านจุดและต่อมไปได้ท่านบอกเลย

“ไอ้ความว่างนี่กองจี้ควาย”

ไอ้ความว่างๆ นี่กิเลสอย่างละเอียดมันละเอียดลึกซึ้งกว่านั้น มันหลอกเป็นคนละชั้นละตอนเข้าไปไง ฉะนั้นอวิชชามันอยู่ที่ใจ ฉะนั้นจะบอกว่าเวลาปฏิบัติมันเป็นอย่างนี้ คำว่ามันเป็นอย่างนี้ปั๊บ แสดงว่าทุกคนจะต้องมีอุปสรรคไปหมดเลยหรือ ทุกคนจะต้องสมบุกสมบันไปหมดเลยหรือ มันก็ไม่ใช่ พาหิยะที่ว่าปฏิบัติฟังพระพุทธเจ้าคนเดียว นั่นนะ ก่อนที่จะเป็นชาติปัจจุบัน เป็นพาหิยะ ชาติที่แล้วเป็นภิกษุ ๓ องค์ เห็นใหม่ ที่ไปปฏิบัติบนยอดเขา บนเขาตัด ทำบันไดขึ้นไป เสร็จแล้วถีบทิ้งเลย

“ถ้าใครภาวนาไม่ได้ให้ตายคาที่นั่นไปเลย”

มีพระเป็นพระอรหันต์มา ๑ องค์ เป็นพระอนาคามาองค์หนึ่ง แล้วพาหิยะเป็น ๑ คนสุดท้ายที่ตายที่นั่น ภาวนาจนตายใจ คือเสียดชีวิตนี้ตายมาหลายรอบ เสียดละตาย

มาทั้งนั้น แล้วเสียดสตายมา การภาวนาอย่างนั้นมันก็เป็นบุญกุศลมา พอมีบุญกุศลมา ก็
 มาเกิดเป็นพาทิยะ เห็นไหม ที่เรือแตกเข้ามา พอฟังพระพุทธเจ้าหนเดียวเท่านั้นแหละ
 พอฟังเทศน์พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอกว่า “เธอจงมองโลกนี้เป็นความว่างเหมือนกัน
 ถือสักแต่ว่า อย่ายึดมั่นถือมั่น” ปล่อยผลัวะ! เป็นพระอรหันต์เลย

นั่นเป็นเพราะอะไรละ เป็นเพราะว่าเขาสร้างบุญกุศลของเขามาเยอะไง เพราะเขา
 สร้างมาเยอะ การปฏิบัติของเขาก็เลยง่ายไป คำว่าง่ายนะ แต่ง่ายยากนี่มันต้องมีที่ไปที่ไป
 ความง่ายของเขา เพราะเขายากมาก่อน เขายากสมบุกสมบันมา เขาสละชีวิตของเขา เขา
 สละตายมาเลย ภาวนาตายบนภูเขาคัดมาเลย แล้วพอมานาชาติปัจจุบันนี้ อันนี้มันก็มา
 ต่อเนื่องไง

ฉะนั้นวิชชามันมีอยู่ในหัวใจผู้ที่เกิดทุกๆ คน ที่นี้วิชชามันมีอยู่ในหัวใจทุกๆ
 คนที่เกิดแล้ว เราต้องต่อสู้กับอวิชชา ที่นี้อวิชชาของเรามันหยาบละเอียดแค่ไหน ฉะนั้น
 สิ่งที่เกิดขึ้นเวลาปฏิบัติมา อันนั้นแหละคือกิเลส ไอ้ที่เหยียบเบรคนั่นละ พอกิเลสมันสอด
 ขาเข้ามา เราจะแก้ยังไง เราก็พุทโธต่อไปซะใหม่ พอมันจะเหยียบเบรคซะใหม่เราตั้ง
 สติไว้

เริ่มต้นไม่รู้ พอมันเหยียบเบรคไปแล้ว ผลที่มันเกิดขึ้นคือความเสียหายเรารู้แล้ว
 ไอ้โฮ.. เครื่องยนต์นี่กว่าจะส่งมาได้ขนาดนี้ละ มันเหยียบทีเดียวนี่ ความเร็วของ
 เครื่องยนต์ทุกอย่างมันชะลอไปหมดเลย เราก็พุทโธของเราใหม่ อันนี้มันเป็นเวรเป็น
 กรรมของเรา กิเลสในหัวใจของเราคือเวรกรรมของเรา เราต้องแก้ไขของเราไป

เราเคยคิดอย่างนี้มาตลอดนะเวลาจะปฏิบัติ เรานี้ล้มลุกคลุกคลานมามาก ถ้าเราไม่
 ล้มลุกคลุกคลานมามาก เรามีอะไรมาพุดกับโยมไม่มากหรอก เพราะเรานี้ล้มลุก
 คลุกคลานมาเยอะมาก แต่จะล้มลุกคลุกคลานขนาดไหนก็สู้! สู้อย่างเดียว มันจะเป็นจะ
 ตายก็สู้อย่างเดียว จะตายก็ตาย จะเป็นก็เป็น สู้กันมาอย่างเดียว สู้อย่างเดียว แต่ผิดเยอะ
 มาก สู้ก็ผิด ไม่สู้ก็ผิด

สู้ก็ผิดเพราะอะไร เพราะเรามีอวิชชา ไม่สู้ก็ผิด เพราะมันผิดอยู่แล้วซะใหม่ เรามี
 ข้อมูลที่ผิดในหัวใจเราซะใหม่ ถ้าเราไม่สู้นะเราก็คัดค้านอยู่นั่นละ มันกระทบตายอยู่นั่น
 ละ แต่ถ้าสู้มันก็หลอกลวงเราอยู่นั่นละ สู้ก็ผิด ไม่สู้ก็ผิด แต่สู้แล้วจะมีโอกาส

นี่ไปบอลที่เล่นเกมรุกจะมีโอกาสชนะ บอลเล่นเกมรับ จะมีเสมอกับแพ้ รุกอย่างเดียว! รุกไปแล้วนะเขาจะยิงประตูแล้วประตูอีกที่ข้างมัน รุกอย่างเดียว รุกไปแล้วข้างหลังมันจะยิง ๒๐-๓๐ ลูกที่ข้างมัน รุกอย่างเดียว สู้อย่างเดียว แล้วพอมันสู้ไป เราจะโดนเขายิงประตูมากขนาดไหน แต่เราก็รู้ถึงความบกพร่องของเราถ้าเรามาศึกษา แต่ถ้าเราไม่เคยโดนยิงประตูเลย แล้วเราไม่เคยศึกษาเลย เราจะไม่ว่าความบกพร่องเรามีตรงไหนเลย

ฉะนั้นมีอย่างเดียว รุกอย่างเดียว รุกแล้วชนะก็มี รุกแล้วแพ้ก็มี แต่ถ้ารุกจะมีโอกาสได้ชนะ ทีนี้เรื่องนี้มันเกิดขึ้นคือกิเลสทั้งนั้น หลวงตาท่านบอกว่า เวลากิเลสมันยังไม่ตื่นนอนนะ โอ้โฮ.. ปฏิบัติสะดวกสบายมาก เวลากิเลสมันงัวเงียตื่นขึ้นมาแล้วนะ พวกเราจะล้มหมดเลย เลิกเถอะ เลิกเถอะ กลับหมดเลย เวลากิเลสมันนอนหลับนะ แหม.. ภวานาสุดยอดเลย ต้องเอาอย่างนี้ให้ได้เลย จะเป็นพระอรหันต์ให้ได้เลยเพราะมันดีมาก มันดีมาก กิเลสมันยังไม่ตื่น พอกิเลสมันงัวเงียๆ มาแล้วนะ ล้มหมดเลย

งัวเงียๆ ก็คือว่ามันเริ่มมีปัญหาไป ปฏิบัติไปแล้วติดขัดแล้ว ทางนี้ก็ติดขัด ทางนี้ก็ติดขัด มันติดขัดเพราะอะไร มันติดขัดเพราะเราสร้างมาอย่างนี้เอง เราสร้างของเราเราไม่เคยเสียใจเลยนะ ของอย่างนี้เพราะเราเชื่อในธรรมะไง ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ถ้าทำดีมาความดีมันจะส่งต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ ถ้าทำความชั่วมา ความชั่วนั้นมันจะมาตัดตอน มันจะมาตัดตอนเรา

จะตัดตอนอย่างไรก็สู้ เพราะสู้ให้ถึงความที่เราทำบาปกรรมนั้นมา ให้มันเบาลงหรือให้มันมีช่องทางที่เราจะออกได้ ถ้าไม่อย่างนั้นนะ พอมันมาตัดตอนปั๊บจนเลย แล้วความดีที่เราสร้างไว้ละ พอกความชั่วมาตัดตอน แล้วความดีที่สร้างไว้ละเอ็งปล่อยให้มันหายไปเลยหรือ ถ้าความชั่วมันมาตัดตอน ตัดตอนก็สู้มัน เดี่ยวพอถึงวาระของความดีขึ้นมามันจะหนุนเราเอง ฉะนั้นสู้ไม่ถอย

กรณีอย่างนี้ ๑. สู้ไม่ถอย ๒. เขาบอกว่าอันนี้เป็นอรรถกถาญาณุโยค เป็นเรื่องของความทุกข์ ไอ้ที่มันเพราะเวรกรรมเราเป็นอย่างนี้เองไง คนที่เขาทำสะดวกก็มี ในวงกรรมฐานเรา เห็นครูบาอาจารย์พูดกันเป็นสืบทอดมา เราก็จำมา แล้วเราก็มาพูดให้กำลังใจทุกทีว่าหลวงปู่บัววัดหนองแขง โคนผมครั้งแรกพอมตอก เหมือนในสมัยพุทธกาลเลย

เป็นปะขาวก่อนไง แล้ววันจะบวชเขาก็โกนหัว พอเส้นผมตก ท่านพิจารณาเส้นผมเป็น
โสคาบันเลขนะ หลวงปู่บัวเนี่ย

ในปัจจุบันเรามีทั้งนั้น ในวงกรรมฐานก็มี หลวงปู่บัววัดหนองแขง บวชนี้เวลา
โกนหัว เพราะท่านเป็นปะขาว เพราะท่านเอาลูกบวชก่อน ทุกอย่างบวชก่อน ท่านเป็น
หมอยา ท่านปฏิบัติถือศีลมาตลอดไง แล้วลูกก็ไปเอาพ่อแม่มาบวช บวชเสร็จแล้วก็มาอยู่กับ
หลวงปู่ชอบใจ อยู่กับครูบาอาจารย์หลายองค์ หลวงปู่บัวนี่ สุกท้ายก็หลวงตาไปแก้ว

เวลาเริ่มต้น เห็นไหม พอโกนหัวเป็นโสคาบันเลข แต่โสคาบันภาวนามากี่คิด ไป
อยู่กับหลวงปู่จวนก็ว่ามันจะเป็นนิโรธๆ หลวงปู่จวนบอกไม่ใช่ เพราะหลวงปู่มันไม่ได้
สอนอย่างนี้ สุกท้ายแล้วมาเจอหลวงตา

นี่เริ่มต้นมา โกงผมเสร็จแล้วเป็นพระโสคาบันเลขนะ แต่เวลาเป็นสภิกทาภา อนา
คาก็คิดมาตลอด คิดมาตลอด สุกท้ายก็หลวงตาเรานี้แหละ หลวงตามหาบัวไปแก้วหลวงปู่
บัว! สำเร็จไปหมดแล้วเพราะเป็นพระธาตุหมด สำเร็จที่ไหน สำเร็จว่าหลวงตามหาบัว
ท่านเป็นคนไปแก้ว

คนที่แก้กับคนที่เขาให้แก้.. เพราะคนที่ติดมันก็ต้องมีความเห็นของตัวเองจริงไหม
เราเป็นคนคิด เรารู้ว่าเราถูกนะทำไม ไอ้คนจะมาแก้มันก็ต้องมีธรรมะที่เหนือกว่า ทีนี้
ธรรมะที่เหนือกว่ากับธรรมะที่ต่ำกว่าได้ปะทะกัน ได้ฉมมสากัจฉา ได้โต้แย้งกัน ได้
พิจารณา ได้ใคร่ครวญต่อกัน ถึงที่สุดแล้วหลวงปู่บัวท่านจะไปกราบหลวงตามหาบัวเลย
เพราะหลวงตาบอกว่าพอตี ๔ มาแล้วเสียงกอกแอกๆ

“ใครนะ”

“กระผมเองครับ”

“มาทำไมล่ะ”

“โอ้โฮ.. อยู่ที่กุฏิเณกราบแล้วกราบแล้ว กราบแล้วกราบแล้ว ถ้าไม่ได้หลวงตา ผมก็
จะติดอยู่แค่นี้”

เพราะพอแก้เสร็จ เห็นไหม พอแก้เสร็จปั๊บหลวงตากี้ไปสวดมนต์งานศพแม่ อาจารย์สิงห์ทอง แล้วบอกว่าหลวงปู่บัวไม่ต้องไป ให้อยู่ที่กุฏิเพราะแก้ให้แล้ว พอแก้คืนนั้นก็เต็มทีเลย เพราะติดมานาน พอติดมานาน ถึงที่สุดแล้ว พอเข้าถึงจิตเดิมแท้ พอถึงจิตเดิมแท้ปั๊บขางคาน มันคาอยู่นั่นไง พอคานมันหักผลัวะ! พอหักผลัวะท่านบอกว่าท่านนั่งอยู่บนกุฏิ เหมือนกับจิตนี้มันตกลงในที่ต่ำ วูบ! ลงเลย

ท่านพูดอย่างนี้ละ นี่หลวงปู่บัวท่านพูดอย่างนี้ แต่หลวงตามหาบัวท่านรับฟังนะ ท่านบอก “ไม่ใช่! มันเป็นขางคานของกิเลสต่างหาก” ขนาดว่าผู้ที่เป็นนี่นะบอกเลย มันเหมือนบอกถึงประสบการณ์อย่างนั้น แต่ผู้ฟังรู้เห็นไหม ผู้ฟังรู้บอกว่ามันไม่ใช่ขางคานหรือ ท่านเปรียบเทียบเหมือนกับคานบ้าน คานเรือนนี้แหละว่ามันหักลง แต่หลวงตาท่านบอกว่า “นั่นคือคานของกิเลส อวิชชามันหักลงต่างหาก” นี่หลวงตาพูดอย่างนั้น

นี่คือเราจะบอกว่า ที่ว่าท่านเป็นพระธาตุทั้งคู่ เป็นพระธาตุทั้ง ๒ องค์ มันเป็นตั้งแต่ธรรมะที่รั้มสากัจฉาแล้ว พระธาตุมันเป็นเรื่องของร่างกาย มันเป็นเรื่องของวัตถุ แต่ธรรมะในหัวใจ ธรรมะอันนี้มันสำคัญกว่า ธรรมจริงๆ ในใจนั้นละมันถึงกัน มันรู้กัน มันตรวจสอบกันได้ ถ้าธรรมแท้ๆ เขาพิสูจน์กันที่นี้ พิสูจน์กันที่ในหัวใจ เขาไม่ได้พิสูจน์กันข้างนอกหรือ! แต่โลกเขาถือพระธาตุ เราก็คงว่าพระธาตุใจ ว่าเป็นพระธาตุทั้งคู่ แต่มันเป็นมาตั้งแต่หัวใจแล้ว

ฉะนั้นสิ่งที่พูดนี้ละ แบบว่ามันจะอย่างไร นี่มันเป็นอย่างนี้แหละ ที่ว่าเวลามันเกิดเบรกขึ้นมา เราทำไปแล้วมันมีอาการต่างๆ อาการคืออุปสรรคของเรา อุปสรรคที่เราสร้างขึ้นมา ถึงเวลาแล้วเราก็ต้องแก้เขา ด้วยตั้งสติพุทโธให้มันผ่านไป เหมือนกับการนั่งสัปหงก การนั่งง่วง การนั่งต่างๆ ต้องแก้ไป ต้องแก้ไป เห็นไหม ครูบาอาจารย์ของเรา เวลาใครสัปหงกโงกวงงให้ผ่อนอาหาร ให้อยู่คนเดียว ถ้ายังหลับอยู่ นู่นไปอยู่ในป่าช้า นู่น พอมันกลัวผีมันไม่กล้าหลับ ยิ่งกลัวๆ อ้าว.. กลัวก็ให้ไปอยู่กับเสือ ให้เสือมันตะปบซะ ถ้ามีงไม่เอาเสือมันจะตะครุบหัว

หลวงปู่มันท่านให้ไปอยู่อย่างนั้น เพราะหลวงปู่มันท่านฝึกของท่านมา ท่านไม่ได้รังเกียจลูกศิษย์ ท่านไม่ได้รังแกลูกศิษย์ ท่านอยากให้ลูกศิษย์ได้ดี! ท่านอยากให้ลูกศิษย์ได้ดี ท่านอยากให้ผู้ปฏิบัติได้ความจริง ท่านถึงบอกว่าถ้ามันมีอุปสรรคอย่างไรท่าน

จะแก้ของท่าน นี่ไงการแก้ของครูบาอาจารย์ นี่คือการแก้ของเรา เราก็แก้ของเรา เราก็พยายามคุณะ ถ้ามันเป็นอย่างนี้เราก็จัดการของเรา

พุทโธ ก็พุทโธไปนี่แหละ พุทโธไปด้วยมีสติ พอมีสตินะ พอมีสติมันจะลง มันจะเบรค เราก็พุทโธซัดๆ พุทโธซัดๆ ไป

คำว่าพุทโธซัดๆ นี่มันประกอบด้วย ๑. สติพร้อม! ๒. คำบริกรรมพร้อม!

พอทุกอย่างพร้อม มันถึงหัวใจของเราที่จะไปรับรู้สิ่งใดมาอยู่กับเราซัดๆ คำว่าซัดๆ คือมันมีสติโดยตัวมันเอง มีคำบริกรรมโดยตัวมันเอง มีจิตโดยตัวมันเอง เห็นไหม ที่นี้พออธิบายเป็นวิชาการก็อธิบายได้ชั่วโงมหนึ่งเลยนะพุทโธซัดๆ นี่ ทำไมมันถึงซัดล่ะ ถ้าไม่มีสติจะซัดไหม ถ้าไม่มีคำบริกรรมมันจะเป็นพุทโธได้อย่างไร?

แต่แบบนี้มันเป็นการพูดมาก ถ้าไม่ต้องพูดเย็นเยือกกันเลย พุทโธซัดๆ แค่นั้นแหละ พอที่นี้คำว่าซัดๆ มันก็เลยกลับมาอยู่กับเราว่าคำว่าซัดๆ นี่แหละ

อันนี้พูดถึงเวลามันเบรคนะ เวลาเบรค เวลาจิตมันโดนเบรค เวลาจิตมันมีอาการเห็นไหม เวลามันไปแล้วเกิดตัวพอง เกิดต่างๆ มันเกิดการปีติ แต่เบรคนี้มันไม่ใช่ปีติ เวลาเกิดปีติก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ เกิดปีติมันก็ทำให้เราติดข้อง เกิดความขัดแย้งมันก็ทำให้เราติดข้อง การปฏิบัติไปมันเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ

ที่นี้ความเจริญแล้วเสื่อม เวลาในภาคปฏิบัติเรานี่ ครูบาอาจารย์ เห็นไหม ข้อ ๑. พระไม่ให้คลุกคลีกัน ไม่ให้คุยกันมาก ถ้าคุยกันนี้ไอ้คำที่เราคุยกันมันจะเก็บไปคิด มันก็ทำให้จิตมันมีปัญหาได้

ข้อ ๑ ไม่ให้คลุกคลี ให้พูดกันเรื่องธรรมะ ให้อภัยต่อกัน เพื่ออะไรล่ะ เพื่อให้จิตมันสมดุลของมัน ให้มันมีโอกาสของมัน ในการปฏิบัติของมัน ครูบาอาจารย์ท่านจะเปิดทางในการปฏิบัติเอาไว้ ไม่ให้ข้องแะกัน ไม่ให้เกาะเกี่ยวกัน ไม่ให้เกาะเกี่ยวกันคือไม่ให้ใจมันมีประเด็นขึ้นมาให้มันอ้างไง ปัจจุบันมันก็อ้างพอแรงอยู่แล้ว ยิ่งไปหาเรื่องให้มันอ้างด้วย ยิ่งปฏิบัติมันยิ่งตายเลย

ที่นี้ทางโลกก็บอกว่า โอ๊ย.. พระเห็นแก่ตัว พระเอาแต่ตัวรอด จะเอาตัวรอดมันยังไม่รอดเลย แล้วจะเอาทางโลกก็พอดีตายหมดพอดี เอาตัวรอดให้ได้ก่อน ร่มโพธิ์ร่มไทร แล้วชาวบ้านเขาได้อาศัย หมูกณะได้อาศัย นี่หวังแต่เขาจะหาว่าเห็นแก่ตัว ก็เลยกลายเป็นอยู่ด้วยกันนั้นล่ะ

ถาม : ๓๘๓. เรื่อง “ไขข้อข้องใจให้ผมแบบชัดๆ หน่อยครับ”

หลวงพ่ : ก็ไอ้คำว่าชัดๆ นี่มันย้อนกลับมาหาเราหลายชัดๆ มากเลย อันนี้มันแก้ไขข้อข้องใจ นี่เป็นประเด็นของเขานะ เราจะตอบเฉพาะสิ่งที่เป็นประโยชน์เท่านั้น เพราะตอนนี้งานเราเยอะมาก ถ้าพูดอันนี้ออกไปนี่งานใหญ่จะมากอีกงานหนึ่งเลยนะ (หัวเราะ) ใครๆ ก็มีแต่เอารถมาตีพิมพ์ใส่ทั้งนั้นเลยเว้ย ศาสนาเป็นของบริษัท ๔ นะ ไม่ใช่ของเราคนเดียว ศาสนาเป็นของบริษัท ๔ ทั้งหมด

ถาม : ผมเคยไปฝึกธรรมะอยู่วัดหนึ่ง มีข้อสงสัยหลายเรื่องมาก อยากชี้แจงบางประเด็นที่เป็นประโยชน์ ประสพการณ์ของผมในคำสอนในส่วนที่ดีมาใช้ คำถามคือดังนี้

๑. ทำบุญกับพระพุทธรูปไม่ได้บุญ แล้วคำว่าพระพุทธรูปมันพุทธรูปขนาดไหนครับ

หลวงพ่ : ในสังคมทุกสังคมมีคนดีและคนเลวปนกัน เจริญมี ๒ ด้าน ให้เราใช้ปัญญาของเราพิจารณาของเรา ใช้ปัญญาพิจารณาของเรา นะ อย่างว่าแต่โยมเลย ไปทำบุญกับพระพุทธรูปแล้วไม่อยากทำ แม้พระด้วยตนเอง เห็นไหม แม้พระด้วยกันเห็นพระด้วยตนเอง ถ้าพระที่ดีเขาพยายามจะหลบของเขา

ฉะนั้นผู้ที่มีหน้าที่เขาก็ดูแลของเขา ที่นี้คำว่ามีหน้าที่ นี่ละทิวพระ มานะกษัตริย์นะ ทิวของพระนี่มีแรงมาก มานะทิว ทิวของพระ ฉะนั้นเวลาเราบอกว่าสิ่งนั้นเป็นความพุทธรูป แต่ผู้ที่ปกครองนะ ผู้ที่ปกครอง ผู้ที่เขาดูแลนี่มันมีปัญหา อย่างเช่นที่เขาปกครองดูแล เขาต้องการคนที่มาอยู่อาศัยใช่ไหม เขากลัวว่าที่จะไม่มีคนอยู่ ไม่มีอาศัย บางทีพระเราธุดงค์ไป แล้วไปทางเหนือ พระที่ทำไม่ค่อยดี แล้วพระเราก็ไปถามชาวบ้านว่า

“พระที่เขาทำอย่างนี้ ทำไมยังเอาไว้ล่ะ”

เขาบอก “อู้อู.. ขอให้มืพระอยู่วัดก็พอแล้ว”

ขอให้มืพระอยู่วัดก็พอ แล้วบางทีไม่ได้มืพระอยู่วัดธรรมดาจะ จ้างให้อยู่ด้วย เขาต้องจ้างเลยนะ ถ้าอย่างนั้นแล้วมันก็เป็นภาระของเขา ไอ้เราเป็นคนทำบุญใช่ไหม เราก็อยากได้พระที่สะอาดบริสุทธิ์ แต่คนที่เขาต้องการพระ เขาก็ทำอย่างนั้น

เราจะบอกว่าสังคมนี้กว้างมาก แล้วพระนี่ตั้ง ๔๐๐,๐๐๐ กว่าองค์ แล้วยิ่งพระในสุวรรณภูมิ ในพม่า ในอะไรนี่พระตั้งเป็นล้าน คนในล้านคนนี่จะให้เป็นคนดีหมดเลย หรือ คุณิเรมการศึกษา นักเรียนนี่เราอยากให้อีหมดแหละ แล้วมันสมกับที่ครูอยากให้นักเรียนดีไหม

แล้วทีนี้ว่าพระทุกสิลมันขนาดไหน? อย่งไรถึงเรียกค้ำว่าทุกสิล?

เพราะว่าผมทำบุญกับพระทุกสิลไม่ได้บุญ เวลาทานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เทวดามาถามว่า “ทำบุญที่ไหนแล้วคนได้บุญ” อะไรคือบุญง

ท่านบอกว่า “เราล้างถ้วยล้างจาน เศษน้ำที่มีไขมันลงไปในน้ำ ไอ้พวกสัตว์น้ำมันได้อาหาร นั่นก็เป็นบุญแล้ว”

แต่ถ้าจะเอาบุญตามความจริงกันล่ะ? ถ้าเอาบุญตามความจริงขึ้นมาก็ต้องมาวัดค่ากันแล้ว เราวัดค่าตั้งแต่พระพุทเจ้าลงมาถึงจะเป็นเนื่อนาบุญใช่ไหม ทีนี้พอเนื่อนาบุญปั๊บเราก็จะมาที่ว่า “แล้วแคไหนถือว่าทุกสิล?”

แล้วที่มันไม่มีพระเลย เขาจะเอาพระอย่งไร ทุกสิลก็คือทุกสิล นี่เราจะบอกว่าวินัยคือวินัยนะ แต่เจตนาของคน ความรับรู้ของคน ความต้องการของคน คนเขามีความต้องการระดับนี้ แค่นี้เขาว่าของเขาดี แต่คนที่สะอาดบริสุทธิ์ขึ้นมาเขาต้องการให้มากกว่านี้ เขาก็ต้องการที่มีคุณภาพมากกว่านี้จริงไหม แล้วคุณภาพนี้จะวัดกันที่ตรงไหน

ฉะนั้นพระกับพระกันเองนี่รู้ดี พระกับพระกันเองมองที่เดียวก็รู้ ฉะนั้นพระกับพระกันเองเขาถึงย้อนกลับมาที่เราก่อนง เพราะสิลนี้เอาไว้บังคับเราก่อน ก่อนที่เราจะพูดเราจะว่าใคร เราต้องรักษาเราให้ได้ก่อน ถ้าเรารักษาเราได้ก่อน เราจะไปพูดอะไรใคร

ก็ฟังใช้ใหม่ อย่างเช่นหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่านทำตัวท่านเองมาตลอดนะ ท่านทำตัวท่านเป็นตัวอย่าง แล้วท่านพูดออกไปทุกคนถึงได้เชื่อถือ

อย่างพวกเรานี้ นักปฏิบัติทุกคนจะมีทิฐิในหัวใจว่าฉันเป็นคนแน่ ฉันเป็นคนยอด ทุกคนมีทิฐิในหัวใจหมดเลย แล้วเวลาไปอยู่กับคนที่แบบว่าเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีกับเรา นี่เรายอมรับไหม นี่ทุกคนก็มีทิฐิ อย่างเช่นหลวงปู่พรหมพุดบ่อย เพราะนี่ในประวัติไป หลวงตาเล่าบ่อย หลวงปู่พรหมเป็นนายร้อยคือว่ามีเงินมาก แล้วแจกหมดเลย แล้วออกบวชทั้งสามภรรยา พอออกบวชทั้งสามภรรยา คนผ่านโลกมาเยอะ ใญ่อยากปฏิบัติมากก็ จะไปหาหลวงปู่มั่น ขึ้นไปถึงเชียงใหม่ไปเจอหลวงปู่มั่นครั้งแรกนะ

นี่สุภาพบุรุษนะท่านมาพูดให้หมู่คณะฟังทีหลังไปเจอหลวงปู่มั่นครั้งแรกเลย

“ไอ้โฮ.. ชื่อเสียงคับประเทศไทย ตัวเล็กๆ”

หลวงปู่มั่นรูปร่างท่านไม่ใหญ่ รูปร่างท่านปานกลางไป เราทีคาดหมายเอาไว้เยอะ ใช้ใหม่ ว่าหลวงปู่มั่นชื่อเสียงทั่วประเทศไทยเลย ไปถึงนี่เราก็นึกว่าต้องมีศักยภาพ ต้องมีแสงฉัพพรรณรังสีออกมาตลอด ความคิดของคนเป็นอย่างนั้น พอไปเจอครั้งแรกมันก็คนธรรมดาดีแหละ พอไปเจอครั้งแรก นี่หลวงปู่พรหมท่านคิดขึ้นมาซะ แล้วท่านเอามาเล่าที่นี้หลวงตาเล่าต่อ แล้วเราจำขึ้นปากหลวงตามา ท่านบอกว่าพอหลวงปู่พรหมไปเจอหลวงปู่มั่นครั้งแรกเลย

“ไอ้โฮ.. ดังทั่วประเทศไทย ศักยภาพขนาดนี้ ตัวเล็กๆ ตัวไม่ใหญ่”

หลวงปู่มั่นท่านรู้แล้ว ท่านเฉย พอเข้าไปกราบไป

“คุณอย่าดูที่เปลือก”

ไอ้โฮ.. ช็อกเลยนะ

“คุณอย่าดูที่เปลือกนอก คุณนให้ดูจากภายใน”

ตั้งแต่นั้นมา เห็นไหม พอไปอยู่กับหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านได้ เพราะหลวงปู่มันต้องการฝึกใจ หลวงปู่มันต้องเกี่ยวขึ้นมาใจ หลวงปู่มันเกี่ยวเลยนะ เพราะหลวงปู่มันท่านรู้ หลวงปู่มันนี่นะถ้าจะพูดประสาเราว่า “พระพุทธเจ้าเมืองไทย”

หลวงปู่ฝั้นกับหลวงปู่อ่อน ท่านขึ้นไปหาที่เชิงใหม่ ไปพักอยู่ที่วัดเจติยหลวง พอไปพักที่วัดเจติยหลวงนี้หลวงปู่มันมาเลย พอหลวงปู่มันมาเลย เพราะหลวงปู่มันอยู่ในป่าใช่ไหม หลวงปู่มันก็ออกมาครับเลย พอหลวงปู่มันออกมาครับ หลวงปู่ฝั้นท่านถามเอง เพราะหลวงปู่ฝั้นกับหลวงปู่มันท่านรู้จักกันที่อีสานแล้ว พอไปเจอครั้งแรก

“อาจารย์ฯ มาทำไม”

“ก็มารับท่านไง”

ซื่อเลยนะ!

“อาจารย์ฯ มาทำไม”

เพราะท่านมาอยู่ที่วัดเจติยหลวง

“ก็มารับท่านไง”

มารับหลวงปู่ฝั้นกับหลวงปู่อ่อนเข้าไปในป่าแล้วเกี่ยว

เพราะอะไร เพราะตอนนั้นนะเริ่มต้นจากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มัน เรายังไม่มีบุคลากรของเรา จำนวนของพระของเราที่เป็นหลักเป็นชัยยังไม่มี ฉะนั้นท่านต้องฝึกของจริงให้ได้ก่อน ฉะนั้นท่านก็ฝึกหลวงปู่ฝั้น เอาหลวงปู่ฝั้นกับหลวงปู่อ่อนไป พอรับเสร็จแล้วนะเข้าไปในป่า เพราะหลวงปู่ฝั้นกับหลวงปู่มันท่านเห็นห่างกัน ไปพักหนึ่ง พอหลวงปู่ฝั้นกับหลวงปู่อ่อนเข้าไปในป่าละ พอไปอยู่ด้วยกันแล้ว โอ้โฮ.. เกี่ยวนะ “พระเจ้าผู้ พระเจ้าผู้”

มารับไปนะ พอรับเข้าไปในป่านี้ “พระเจ้าผู้ พระเจ้าผู้”

เจ้าผู้ที่ไหน เจ้าผู้ที่ตีผ้า สตีผ้าไม่ได้ข้อมด้วยตีกรัก พระเจ้าผู้ แล้วฝ่าบาตรมันประดับมุก ให้ทุบทิ้งเลยนะ ให้หลวงปู่ฝั้นทุบทิ้งเลย แล้วพอว่าพระเจ้าผู้.. นี้หลวงปู่ฝั้น

ท่านเล่า กรณีครอบครัวกรรมฐาน ครอบครัวกรรมฐานมีสิ่งใดที่เป็นคติ ท่านจะเล่าต่อๆ กันมา

หลวงปู่ฝั้นกับหลวงปู่อ่อน พอพระเจ้าผู้นี้เหงื่อตกเลย เหงื่อแตกพลั้กเลย พอหลุดออกมาจากเทศน์เสร็จ ออกมาตากแขนขุ่นใหญ่เลย ตากแขนขุ่น ต้มน้ำ ชักผ้าสีนั้นให้ออกให้กลายเป็นสีเส้ร้าหมอง พระเราอยู่ด้วยการเส้ร้าหมอง ไม่ได้้อยู่ด้วยความเจ้าชู้ ไม่ใช่พระเจ้าชู้ พระขุนนาง นี่ไงพระขุนนาง เวลาฉันนี้ให้ฉันอย่างเห็นภัยในวัฏสงสาร

พูดถึงเวลาเราไปเห็นหลวงปู่พรหมท่านไปอยู่กับหลวงปู่มัน หลวงปู่มันเคี้ยวๆ หลวงปู่ฝั้นก็เคี้ยว ท่านใส่เต็มทีเลยแล้วไม่ให้้อยู่ด้วย ไล่ออกไป ไล่ให้อยู่รอบนอกเพราะต้องเต็มที แล้วมันเป็นป่าสมัยโบราณ สมัยโบราณป่าคือป่า มีป่าช้ฎๆ แล้วป่าอย่างนั้นถ้าศีลมันไม่บริสุทธิ์ขึ้นมา เรื่องจิตวิญญาณมันมาก สัตว์ป่าก็มาก ทุกอย่างก็มาก แล้วเราจะต้องเข้มแข็งของเรา

นี่ครูบาอาจารย์ท่านจะสร้างบุคลากร เพราะตอนนั้นยังไม่มีบุคลากรที่เข้มแข็ง คำว่าเข้มแข็งคือรู้จริง ถ้าไม่รู้จริงจะไปแก้อะไรใคร รู้จริงเท่านั้นถึงจะแก้ใครได้ นี่พูดถึงครอบครัวกรรมฐาน นี่ไงเวลาเราพูดถึงหลวงปู่มัน พูดถึงครูบาอาจารย์ โยมนะ ในครอบครัวของโยมเป็นสามีภรรยา กัน มีลูกมีเต้าก็อยากให้ลูกเต้าดี อยากให้ทุกคนเป็นคนดี แต่ที่ดีในครอบครัวของโยมนะ แต่หลวงปู่มันท่านเอาคนดี เอาพระดี เพื่อศาสนา เพื่อประเทศชาติ เพื่อสังคม เพื่อโลกนะ ไม่ใช่เพื่อเรื่องส่วนตัว

อย่างพวกเรานี้เรามีลูกมีหลานเราก็อยากให้เป็นคนดีใช่ไหม เรื่องของใคร เรื่องของตระกูลเราใช่ไหม เรื่องของครอบครัวเราใช่ไหม แล้วหลวงปู่มัน หลวงปู่เสาร์ท่านทำเพื่อใคร ท่านสร้างบุคลากรก็เหมือนสร้างลูกสร้างหลาน แล้วสร้างมาเพื่อใคร มันไม่ใช่สร้างมาเพื่อตัวใครทั้งนั้นเลย สร้างมาเพื่อสาธารณะประโยชน์ แล้วเวลาท่านทำของท่านจริงๆ

เวลาพูดถึงหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มัน ครูบาอาจารย์ เราถึงบอกว่ามันไม่มีเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัว ไม่มีอะไรเป็นของใครเลย ท่านทำเพื่อสาธารณะทั้งหมดเลย แล้วไม่ได้ทำธรรมดาด้วย ทั้งเคี้ยว ทั้งเขี้ยว การเคี้ยวเขี้ยวกิเลสนะ ทุกคนก็ว่าตัวเองเก่งทั้งนั้นแหละ แล้วยิ่งภาวนาไป พอไปรู้ไปเห็นอะไรหน่อย.. นี่รู้จริงไหม..จริง แต่ความรู้นั้นไม่

จริง แล้วคนที่ไม่ได้รู้ด้วยจะบอกให้คนที่รู้ บอกว่าให้มันปล่อยวางอย่างนั้น แล้วมันจะปล่อยได้อย่างไร มันต้องปล่อยวางเป็นขั้นๆ นะ

นี่พูดถึงว่าครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม เวลาเมื่อก่อนอย่างนี้มันก็พยายามสร้างขึ้นมา นี่ขนาดในครอบครัวกรรมฐานนะ แล้วในปัจจุบันนี้เราไม่อยากจะพูดอะไรเลย เวลาครอบครัวกรรมฐานเราก็อยากจะอยู่คนเดียวเหมือนกัน ภูไม่อยากจะรับรู้เรื่องใครเลย เพราะที่ภูมันคนละที่ ภูมันร้อยแปดพันเก้า ที่ภูไม่ใช่ความจริงนะเว้ย

แต่ถ้าเป็นสัมมาทิฐิ สัมมาทิฐิ! ความดีริชอบ มันจะเข้าไปสู่ธรรมนะ สัมมาทิฐินี้เป็นมรรคนะ มรรคแล้วถึงมีผล สัมมาทิฐินี้เป็นมรรค ต้องมีมรรคก่อน มรรคเป็นเหตุแล้วให้เกิดผล ผลคือธรรม เห็นไหม ถ้าสัมมาทิฐิมันถึงเป็นมรรค แล้วมิจฉาทิฐิมันไปไหนล่ะ? ทิฐินี้เป็นแค่มรรคนะ ถ้าทิฐิถูก จริงไหม?

สัมมาทิฐิ ปัญญาชอบ งานชอบ เพียรชอบ เป็นมรรค เป็นเครื่องมือ ยังไม่ใช่เป็นผลนะ ถ้าเรามีความชอบธรรมแล้ว เราพยายามค้นคว้าของเรา มันจะเข้าไปสู่ผล อันนี้ทิฐิของตัวอย่างไร แล้วก็ไหลไปตามทิฐิเลย มันก็ไปไง

เวลาพูดไปว่าพระพุทฺธิ พุทฺธิแค่ไหนล่ะ? ถ้าสังคมที่เขาพุทฺธิก็เรื่องของเขา แต่ถ้าสังคมกรรมฐานเรา สังคมกรรมฐานแบบว่ามันคุยกันได้ไง ถ้าวันนี้มีเวลานะ ข้างหลังพูดเรื่องนี้เยอะมาก คำว่าสังคมพระเขาถามอันนี้เยอะมากเลย นี่พูดถึงว่า “พุทฺธิใจ” ถ้าพุทฺธิถ้าเขาบวชมาเขาไม่มีเป้าหมาย เขาก็ทำของเขาอย่างนั้น แล้วเราล่ะ? แล้วเราล่ะ?

ฉะนั้นถ้าเราขึ้นมา เราเอาตัวเราให้ได้ก่อน นี่พูดถึงว่าข้อที่ ๑ นะ ที่นี้ข้อที่ ๒

ถาม : ๒. บุคคลที่ถวายเงินทองโดยผ่านหลวงตา ได้บุญหรือเปล่าครับ

หลวงพ่ : ได้ ได้.. ให้กลับไปย่อนถามประชาชนชาวไทย ย้อนกลับไปถามสังคมไทยทั้งสังคมไทย ว่าผ่านวิกฤตติดมย่ำกึ่งมานี้ได้บุญหรือเปล่า.. ได้! ได้แน่นอน

บุคคลที่ถวายเงินทองให้หลวงตาได้บุญหรือเปล่า.. ได้! ได้บุญ

เขาว่าได้บุญหรือบาป.. บาปมันคืออะไรล่ะ? บาปมันคืออกุศล

ไอนี้ไต่บุญหรือเปล่า..ไต่

ไต่บุญหรือบาป เขาว่าไต่บาป

ไต่บุญ! บาปนะเดี่ยวไปพิสูจน์กัน พิสูจน์กันไต่ ของอย่างนี้มันพิสูจน์กันไต่

อันนี้พูดถึงว่า “ทำบุญกับหลวงตาไต่บุญหรือเปล่า” ไต่ การให้ทาน การต่าง ๆ เวลาเรื่องของท่านนี้ละ ลัทธิ ศาสนาอื่นเขายังไต่เลย แต่ในลัทธิศาสนา ในพุทธศาสนา นั้นมันพูดเพื่อบุญกุศลไต่ เพราะเขาจะให้พูดซัดๆ เดี่ยวมันจะเป็นประเด็นขึ้นมาเนาะ.. ผ่านแล้ว

ถาม : ๓. การที่เราเอาเรื่องพระองค์หนึ่งไปบอกพระองค์หนึ่ง โดยถามว่า “พระท่านเป็นพระดีหรือไม่” แล้วทำให้เกิดการโต้เถียง อันนี้เข้าข่ายทำให้สงฆ์แตกแยกหรือเปล่าครับ

หลวงพ่ : เอาแต่จีมาป้ายทุกทีเลย ไอนี้มันก็พูดถึงพระพุทธเจ้า เพราะพระพุทธเจ้า ท่านพูดอยู่แล้วใช่ไหม พระพุทธเจ้าท่านว่า เวลาวงการพระถ้าเป็นประโยชน์นะ.. เราเตือนพระเราประจำ เราเคยผ่านสังคมอย่างนี้มา เวลาธุดงค์ไปไปเจอพระที่ท่านปฏิบัติไม่ชอบ เวลาถ่าลงอุโบสถกัน แล้วเราดูพระไตรปิฎกมาแล้ว

พระสารีบุตร เวลาชาววัชชีบุตรเป็นลูกศิษย์ของพระสารีบุตรทั้งหมดเลย แล้วรับเงินรับทอง เขาไปฟ้องพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอกให้พระสารีบุตรไปจัดการ พระสารีบุตรบอก อู้อู.. มันหนักเลงมาก มันทำลายมาก พระพุทธเจ้าบอกว่าให้เอาพระให้ไปมากขึ้น แล้วไปลงพรหมทัณฑ์ไต่ออกไปให้หมด คือไต่ให้พระองค์นั้นจากชาววัชชี ไม่ให้อยู่ที่นั่นไต่ ถ้าอยู่ที่นั่นจะทำให้ประชาชนที่นั่นไขว่เขว เข้าใจผิดไปหมดไต่ ก็ไต่ออกไป

ไปไต่พระออกจากที่นั่นให้แยกกัน ให้พระกับโยมแยกออกจากกัน แล้วพระพุทธเจ้าก็เลยเทศน์สอน บอกในสังคมไต่ ถ้าสังคมนั้นมีแต่นักเลง ถ้าเราไปพูดอะไรแล้วเดี่ยวปากแตก พูดอะไรแล้วเดี่ยวเลือดออก ท่านบอกว่าไม่ต้องพูด ให้เฉยไว้แล้วค้ำไว้ไนใจ ให้ค้ำไว้ไนใจ ให้ค้ำไว้ไนใจเพื่ออะไรรู้ไหม ให้ค้ำไว้ไนใจเพื่อไม่ให้เป็นเวรเป็นกรรมต่อกันไต่

เวลาเราลงสังฆกรรม เราเป็นวินัยกรรม มันเป็นเวรเป็นกรรมหมดนะ เวรกรรม หมายถึงว่า เวลาเราลงสังฆกรรมใช่ไหม ถ้ามันเป็นนานาสังวาส เขาบอกว่าจะเป็น โมฆะหมดเลย ในนานาสังวาสเป็นโฆฆะ เป็นโฆฆิยะ คือการลงสังฆกรรมนั้นจะไม่ใช่สังฆกรรม แต่ถ้าสังฆกรรมนั้นแยกกัน นานาสังวาสต่างคนต่างลง มันจะเป็นสามัคคีหมดเลย คือเป็นความดีหมดเลย

ฉะนั้นเวลาเราไปลงนี่มันมีเวรมีกรรม เพราะมันจะเป็นโฆฆะ พอเป็นโฆฆะนี่มันไม่มีประโยชน์ มันทำให้สะท้อนศาสนาใช่ไหม เราให้ค้ำไว้หัวใจ คือเขาทำกัน สงฆ์ส่วนใหญ่เขาทำกัน เราไม่ได้ทำกับเขาให้ค้ำไว้หัวใจ เราจะไม่มีเวรกรรมอันนั้นร่วมมากับเราไง คือเราไม่รับกรรมอันนั้น คือประสาเราว่าถ้ามันมีความผิด เราก็ไม่มีผลกับอันนั้น นี่พระพุทธเจ้าสอน เพื่อความไม่ให้กระทบกันไง

ความไม่ให้กระทบนะ ถ้าจัดการได้ให้จัดการ ถ้าจัดการแล้วมันจะขยายไปใหญ่โต เรายังจัดการไม่ได้ใช่ไหม เพราะว่าถ้าเราจัดการไม่ได้มันมีผู้ใหญ่จัดการได้ อย่างเช่นพระองค์นี้พอพ้นอย่างนั้นไปแล้วไปฟ้องพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็จะจัดการ ถ้าเราเองเราไม่มีอำนาจจัดการได้ เราทำไม่ได้แต่เราไม่ไปร่วมความผิดกับเขา เราค้ำไว้หัวใจ คือในใจเราไม่เห็นด้วย แล้วทำสิ่งใดเราอยู่กับเขาเราก็ไหลไปตามนั้น แต่เราไม่เห็นด้วย แล้วถึงเวลาเราซึ่งออกเลย นี่พูดถึงในธรรมของพระพุทธเจ้า

ทีนี้พูดถึงเวลาที่ว่า เอาเรื่องของพระองค์หนึ่ง ไปถามพระองค์หนึ่ง ถ้าเราถามแล้วมันเกิดการโต้เถียงกัน ถ้าการโต้เถียงนั้นมันเป็นการโต้เถียงด้วยธรรมหรือด้วยกิเลส ถ้าด้วยธรรม ด้วยเหตุด้วยผลมันจะฟังกัน เพราะเรานี้เวลาเราคุยกันเรื่องเหตุผล ถ้าเหตุผลมันเหนือกว่าเราต้องยอมรับ เพราะเวลาเราปฏิบัติใช่ไหม เวลากิเลสเกิด เห็นไหม เวลาเราภาวนาไปแล้วไปเจอ

“เห็นจริงไหม.. จริง.. แต่ความเห็นนั้นไม่จริง”

เห็นจริงไหม.. จริง นี่เวลาเถียงกัน แล้วจริงหรือไม่จริงละ จริงหรือไม่จริง แต่เราว่าเราจริง พอเราจริงเราก็เสียหาย

แต่ถ้าเราไม่จริง “เห็นจริงใหม่.. เห็นจริง แต่ความเห็นนั้นไม่จริง” ถ้าเราพิจารณาแล้วไม่จริง ถ้าไม่จริงเราก็ปล่อย ถ้าเราพิจารณาของเราได้

ฉะนั้นเวลาด้วยเหตุด้วยผล เวลาพิจารณาด้วยปัญญามันจะเป็นอย่างนี้ เวลาเกิดขึ้นมามันมีวิชา มันมีความเห็นคิดในใจเราแน่นอน เพราะเรามีวิชาอยู่แล้ว แต่เราพิจารณาของเราไป อย่างที่ว่ากายไม่ใช่เรา เราไม่ใช่กาย มันปล่อยมาตั้งแต่บ้าน มันยังไม่ภวานาเลย มันบอกกายไม่ใช่เราอยู่แล้ว เวลาไปภวานาเสร็จแล้ว เออ.. ไม่ใช่เราๆ ชักพักหนึ่ง เอ๊ะ.. ไม่มีอะไรขึ้นมาเลย

คือเราไปสมอ้างกันเองไง เวลาภวานานี้ให้กะแนนตัวเองไปก่อนแล้ว ๕๕ เปอร์เซนต์ เวลาไปนั่งผลัวะ! โอ้โฮ.. กายก็ไม่ใช่เรา เราก็ไม่ใช่กาย

ไม่ใช่ที่ไหนวะ ก็ไม่ใช่ที่ความคิดใจ แต่ในหัวใจบอกไม่รู้เรื่อง

กิเลสมันยังไม่ได้กระเทือนเลย

นี่ไงเวลาโต้เถียงกัน ถ้าโต้เถียงด้วยเหตุผลนะ ที่นี้การโต้เถียงด้วยเหตุผล อย่างเช่นหลวงตาท่านทำเป็นตัวอย่างบ่อย ถ้ามีอะไรในวงการสงฆ์ท่านจะไม่ค่อยพูด ท่านจะเข้าไปหาคนนั้นตัวต่อตัวแล้วท่านคุยกัน ถ้าคุยแล้วเขาไม่ฟังท่านก็เฉยเลย ว่าไม่ใช่เรื่องของเรา ไม่ใช่เรื่องของเรา คือบางอย่างมันแก้ไขไม่ได้หรอก

คู่มือสังฆกิจพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เทวทัตบวชมา แล้วเทวทัตมาทำลายศาสนาขนาดไหน แต่นั่นมันก็เพราะว่าเรื่องเวรเรื่องกรรม เพราะเทวทัต เห็นใหม่ ชูชกกับพระเวสสันดรก็มาด้วยกันใช่ไหม มันเป็นคู่เวรคู่กรรม สร้างกันมาตั้งแต่ต้นตั้งแต่ปลายมา คู่กันมาตลอดเลย เป็นพระเวสสันดรใช่ไหม กับเป็นชูชก แล้วพอมาถึงเป็นพระพุทธเจ้า ก็เป็นพระพุทธเจ้ากับเทวทัต อ้าว.. ก็มันมีเวรมีกรรมกันมาจะให้ทำอะไร มันมีเวรมีกรรม แต่เวรกรรมดี พระพุทธเจ้าก็เป็นพระพุทธเจ้าไป ชูชกก็มาเป็นเทวทัตซะ ก็มันมีกรรมมา แล้วจะให้ทำอะไรล่ะ

นี่ก็เหมือนกัน แต่บางที คำว่าบางทีหมายถึงว่า ถ้าเราไม่มีสายตาที่จะยาวไกลใช่ไหม เราเห็นว่าเป็นพระดีหรือพระไม่ดี เราก็คุยกันก่อน แต่ถ้าเขาดีเขาไม่ฟัง อันนั้นก็เหมือนเวรกรรม ชาติ มันมีที่ไปที่ไปไง

ฉะนั้นถ้าแบบว่าเอาพระองค์หนึ่งไปบอกพระอีกองค์หนึ่ง แล้วเขาโต้เถียงกัน.. เวลาเราพูดนี่นะ เอาพระองค์หนึ่งมาบอกพระสงฆ์ พระสงฆ์ก็พูดบ่อยเลย ไอ้เราพูดนี่เราพูดเป็นทางวิชาการ คือพูดให้รู้ถุกู้ผิด พอรู้ถุกู้ผิด ให้พวกโยมไม่เป็นเหยื่อ เท่านั้นเองนะ แต่สังเกตได้ไหมว่าเราเคยทำอะไรมากไปกว่านี้ไหม เราเคยทำอะไรเกินเลยไปกว่าสิ่งที่เป็ทางวิชาการ พูดเพื่อเหตุผล เราพูดเท่านั้นแหละด้วยเหตุผล แต่โยมก็จะบอกว่า เหตุผลของหลวงพ่อนี้ฮู้ฮู้.. แรงมากเลย

ถ้าบอกว่า “ไปไหนมา สามวาสองศอก” มันก็ไม่ได้เรื่อง เหตุผลก็ต้องชัดเจน เหตุผลก็ต้องพูดด้วยเหตุผลที่ชัดเจน ทีนี้พอชัดเจนขึ้นมา มันอินไปมันก็ออกมาอย่างนี้แหละ เป็นอย่างไรละ มันเป็นสันดาน อันนี้พูดถึง “พระองค์หนึ่งไปบอกพระอีกองค์หนึ่ง” จบ

มันอยู่ที่เราจะใช้สอย พระองค์หนึ่งกับพระอีกองค์หนึ่งนี่เราจะใช้เป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ ถ้าเราใช้เป็นประโยชน์ พระองค์หนึ่งไปบอกพระอีกองค์หนึ่งก็เป็นประโยชน์ ถ้าเราใช้สอยในทางที่ผิด ยุแหยงตะแคงรู้ว จากพระองค์หนึ่งมาบอกพระอีกองค์หนึ่งมันก็พัง มันอยู่ที่เราจะใช้ เราจะใช้เป็นประโยชน์หรือใช้เป็นโทษ ถ้าใช้เป็นประโยชน์มันก็เป็นประโยชน์ ถ้าใช้เป็นโทษมันก็ละ

ถาม : ๔. ศึกษาไปนานๆ ผมไม่กล้ากราบพระเลยครับ จะทำบุญกับพระมั่วซั่วเลย ก็กลัวจะเป็นพระศีลไม่สมบูรณ์ เลยจ้องจับผิดพระมาตลอด ผมเลยอึดอัดหัวใจมากครับ

หลวงพ่ : นี่ผลมันก็บอกอยู่แล้ว อันนี้เราเลือกของเราเอง นี่พูดถึงข้อ ๔ นะ ข้อ ๕ กับ ๖ นี่พูดไม่ได้เลย (หัวเราะ)

ข้อ ๕ กับข้อ ๖ นี่นะเราจะบอกว่า ต้นไม้เขาขึ้นจากโคนต้นไปปลายต้น ไม่เคยเห็นต้นไม้ที่ไหน มีใครจะเก็บผลไม้แล้วกระโดดขึ้นไปปลายแล้วก็ลงมาโคนต้น เราไม่เคยเห็นนะ ไม่เคยมีคนทีแบบว่าเวลาขึ้นต้นไม้ขึ้นจากยอดไม้ลงมาโคนไม้ ไม่เคยมี คนที่จะขึ้นต้นไม้เห็นมีแต่ขึ้นจากโคนต้นขึ้นไปบนต้นไม้ คนที่ขึ้นต้นไม้บอกจากปลายต้นมาถึงโคนต้นเราไม่เคยเห็น พูดถึงข้อ ๕ กับข้อ ๖ นะ ไม่พูดถึงเขา

ข้อ ๗ แล้ว ข้อ ๕ กับข้อ ๖ ไม่ตอบ

ถาม : ๓. ผมดีใจที่หลวงพ่อยังมีความเห็นต่างออกไป เพราะผมรู้สึกอึดอัดหัวใจเหลือเกิน ไม่รู้จะไปปรึกษาใคร เพราะปัญญาผมยังไม่ถึง ยังอยู่ในขั้นทาน กิเลสหนาอยู่ครับ

หลวงพ่ : นี่เขาบอกว่าเขาปฏิบัติมา แต่ไม่รู้ว่าเป็นแผนลวงหรือเปล่านั้น นี่ไม่รู้หน้าม้าเขียนให้พูดหรือเปล่านั้น (หัวเราะ)

จบนะ! ข้อต่อไป ต่อไปอีกหน่อยเนาะ ขออีกหน่อยหนึ่ง เพราะปัญหามันทิ้งไว้เยอะมากเลยละ ไม่อึดอัดเนาะ ขออีกนิดหนึ่ง

ถาม : ๓๘๔. เรื่อง “การสมาทานศีลสำคัญหรือไม่?”

กราบนมัสการท่านอาจารย์ที่เคารพอย่างสูง (กราบขอคำตอบซัดๆ อีกแล้ว) กราบขอคำตอบซัดๆ เกี่ยวกับการรักษาศีล ปฏิบัติธรรม เห็นคนไปวัดปฏิบัติธรรมแต่ไม่เคยสมาทานศีลเลย ไม่ว่าจะศีล ๘ หรือศีล ๕ อย่างนี้จะถือว่ามีศีลหรือยังครับ

และในกรณีแม่ชีอยู่วัดไปนานๆ ศีลอาจหลุด อาจขาด อาจบกพร่องบ้าง อย่างนี้ควรปฏิบัติอย่างไร ต้องสมาทานศีลวัตรเอาเองหรือเพียงแค่แก้ตั้งจิตเอาเอง ว่าต่อไปจะเพียรพยายามรักษาศีล ๘ ข้อไม่ให้บกพร่อง ไม่ให้ทำลาย แต่นั่นก็ได้หรือไม่ โดยไม่จำเป็นต้อง อะหัง ภันเต

หลวงพ่ : เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เริ่มต้นจากว่าอนุบาลนะ พื้นฐานนี้เรามาจากใคร โดยปัจจุบันนี้เราดูข่าวอยู่ประจำเหมือนกัน ตอนนี่การศึกษาวันอาทิตย์นี้นักเรียนเด็กๆ มันสอบเป็นล้านนะ ถ้ามันสอบเป็นล้านเขาก็ต้องสอบอย่างนี้ เวลาเขาสอบเด็กๆ นะ เรื่องทางศาสนานี้เขาสอนศาสนพิธี สอนศาสนธรรม

คำสอนอย่างนี้ถูก คำสอนอย่างนี้เพราะเราต้องมีหลัก ศาสนพิธี ศาสนต่างๆ มันก็ต้อง อะหัง ภันเต ขอศีลอะไรต่างๆ อันนี้คือพิธีการ ที่นี้วิธีการมันเป็นวิธีการไง แต่ในหลักความจริงของกรรมฐานเราไม่เคยให้ศีล หลวงตาไม่ให้ศีล ที่ไหนก็ไม่ให้ศีล ถ้าให้

คิดแล้วคนมันติดคิด หลวงตาบอกว่า “เวลาให้ศีลไปแล้วมันได้ศูนย์” มันไม่ได้ศีล มันได้ศูนย์

นี่เพราะเราไปขอศีลกันเราเลยได้ศูนย์ไง แต่ถ้าเราไม่ขอศีลนะเราได้ศีล เพราะศีลเป็นความปกติของใจ ศีลมันมีอยู่แล้ว ธรรมดามันมีอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าศาสนพิธี ศาสนธรรมนี่เขาสอนมาเป็นวิธีการไง เป็นวิธีการเราขอศีลอะหัง กันเตใจใหม่ ขอศีลๆ ความจริงขอศีลนี่คือเขาให้พระเป็นพยานเท่านั้น

เราจะเปรียบเทียบอย่างนี้นะ เปรียบเทียบว่าในขามข้าว เห็นไหม เรามีขามข้าวเราก็ต้องมีอาหารไขใหม่ เรบอกว่าเราขอศีลก็คือเราขอขามข้าว แล้วก็ถือขามข้าวไปถือขามข้าวมา ไม่มีอะไรในขามข้าวเลยนะ แต่ถ้าเราไม่ต้องมีขามข้าว อาหารนี้เราสามารถกินได้ตลอดเลย

นี่ก็เหมือนกัน โดยหลักปฏิบัตินี้จะพูดก่อน ถ้าเป็นศาสนา เป็นพิธีกรรมต่างๆ ต้องขอศีลใหม่.. ต้อง มันจริงตามสมมุติ มันต้องมี อย่างเช่นมีพ่อแม่ เราเกิดมามีพ่อแม่ใหม่.. มี เป็นพระก็มีพ่อแม่เนะ เราเกิดมามีพ่อแม่ของเราโดยความเป็นคน เราวชเป็นพระ เรามีพ่อแม่เป็นอุปัชฌาย์ เรามีพ่อแม่หมดคนะ พ่อแม่เราก็มี นี่มันไม่ลืมใจ

ฉะนั้นถ้าเป็นสมมุติ ศีลต้องขอใหม่.. ขอ มันเป็นสมมุติ แต่เวลาปฏิบัติขึ้นมาแล้ว เวลาปฏิบัติแล้ว ถ้าขอศีลอยู่มันจะขออย่างไร เวลาพระเราฝึกศีลนะให้ปลงอาบัติ ปลงอาบัติ ฉะนั้นเวลาแม่ชีไปอยู่ที่วัดอาจศีลหลุด แม่ชีก็ต้องไปต่อศีล ไปขอศีลกับพระ ถ้าไม่ขอศีล เพราะแม่ชีปลงอาบัติไม่ได้ ฉะนั้นถ้าแม่ชีหลุด แม่ชีต่างๆ อันนี้มันต้องอยู่ที่หัวหน้าจริงใจ ถ้าหัวหน้าไม่จริงตรงนี้มันจะสับสน บอกไม่ต้องขอศีล ไม่ต้องอะไร

เราเจอมากนะเวลาเที่ยวไป พระหลายๆ องค์บอกว่าเอาแบบหลวงปู่ตื้อ หลวงปู่ตื้อทำอะไรก็ได้ หลวงปู่ตื้อท่านทำประสาท่านนะ เราเห็นพวกนี้แล้วรับไม่ได้ เขาบอกว่าเวลาจะเอาก็เอาแบบหลวงปู่ตื้อ เอาสะดวกใจ เอาศีลอัตโนมัติ ถ้าเอ็งจะเอาแบบหลวงปู่ตื้อได้ เอ็งก็ต้องนั่งแบบหลวงปู่ตื้อได้ก่อน หลวงปู่ตื้อท่านนั่งสมาธิทีหนึ่ง ๗ วัน ๗ คืน

อ้าว.. เวลาหลวงปู่ตื้อทำดีไม่พูดถึงนะ แต่เวลาหลวงปู่ตื้อท่านอัตโนมัติมันก็จะอัตโนมัติด้วย อะไรก็หลวงปู่ตื้อ หลวงปู่ตื้อ.. หลวงปู่ตื้อท่านเป็นพระอรหันต์นะ ท่านได้

อภิญา ๖ นะ ท่านเป็นมือขวาของหลวงปู่มั่นนะ หลวงปู่มั่นมีอะไรท่านให้หลวงปู่ตี้อไปพิสูจน์ทั้งนั้นนะ คนอย่างนั้นเขาเรียกว่าสติวินัย มันพ้นไปจากกรรมวินัยแล้ว พวกเราจะไม่จางจ้วง ไม่ไปคูหมิ่นโดยเป็นบาปอกุศลเลย

นี่ละพระอริยเจ้า ใครคูหมิ่นพระอริยเจ้า ใครเพ่งโทษพระอริยเจ้าตกรอกอเวจี แต่ไอ้พวกเรานั้นไม่ได้หมิ่นพระอริยเจ้า จะเกาะหลังพระอริยเจ้า เห็นหลวงปู่ตี้อทำ ฎีก์อ้างฎจะทำบ้าง ฎจะทำบ้าง แล้วเวลาหลวงปู่ตี้อปฏิบัติ มึงไม่ปฏิบัติบ้าง

นี่พูดถึงข้อนี้ก่อน เพราะถ้าไม่อย่างนั้นแล้วคนโลเกมันเยอะ ไอ้พระโลเก พระมันจะเอาตาม ฉะนั้นเวลาบอกว่าไม่ต้องทำเลย ไอ้โฮ.. พระมันยิ้มเลยนะ หลวงพ่อสงบกก็บอกว่าไม่ต้องทำ ไม่ต้องขอศีล..

ต้องขอ! ต้องขอ! ต้องขอในพิธีกรรมนะ แต่มาที่วัดนี้ โทษนะพวกโยมมาปฏิบัติ บางคนมาจะขอศีล ๘ เราบอกว่า “ขอเอาจากพระพุทธรูป”

แบบว่าให้มันจริงจังใจ ถ้าโยมจริงจังขึ้นมานะ โยมมีศีลโดยปกติอยู่แล้ว ถ้ามีโดยปกติอยู่แล้วเราปฏิบัติเลย นี่พูดถึงว่าต้องขอศีลใหม่ ให้ตอบซัดๆ ในเรื่องการปฏิบัติธรรม .. มันตอบซัดๆ ไม่ได้ มันตอบซัดๆ ไม่ได้เพราะอะไร เพราะคุณภาพของคนมันไม่เหมือนกัน ถ้าให้ตอบซัดๆ นะ ถ้าคนคุณภาพนะ อย่างเช่นเหล็ก เห็นใหม่ ชาติเหล็ก ชาติเหล็กยังมีที่คุณภาพดีและคุณภาพไม่ดี แล้วคน.. คนมันไม่เหมือนกัน คนไม่เหมือนกัน เจตนาคนไม่เหมือนกัน

เวลาครูบาอาจารย์ท่านอุตสาห์สมบุกสมบันมา ท่านพยายามต่อสู้มาเพื่อให้พวกเราได้ปฏิบัติอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย อะไรท่านก็พยายามเปิดทางให้ เปิดทางให้ หลวงปู่มั่นท่านเปิดทางไว้ให้หมดเลย แล้วเราก็อาศัยช่องทางที่หลวงปู่มั่นเปิดทางไว้ให้ เอามาเป็นสินค้าหากินกัน เราไม่ใช่เอาที่หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ ท่านเปิดช่องทางไว้ให้มาเพื่อประพฤติปฏิบัติ เปิดช่องทางนั้นให้เราจริงจังกับเรา

พอหลวงปู่มั่นท่านเปิดช่องทางไว้ให้ มันก็เลยกิเลสสวมรอยเลย ไม่ต้องขอศีล ไม่ต้องทำอะไร จะนอนตีแปด โยม..ตอนเช้าๆ นี่จะต้องเอาหูหลตามนะ หูหลตาม ไม่ใช่หู

ฉลาดกินไม่ได้ มันไม่ตรงกับธาตุขันธ์ โอ้อโฮ.. มันเกินไป เข้าขึ้นมาก็ต้องหลวมน้ำแดงนะ มันดีกับธาตุขันธ์ มันภวานาคี นี่เวลาสิ่งที่ประ โยชน์กับตัว ไม่เห็น

นี่คำว่าซัดๆ นี่ซัดๆ ตรงไหน คุณภาพของคน คุณภาพของจิต คุณภาพต่างๆ มันไม่ตรงกัน แล้วเราจะมาว่าเอาให้มันซัดๆ ซัดๆ ตรงไหนล่ะ ฉะนั้นเราต้องดูประโยชน์กับเรานะ

อันนี้เอาแก่นี่ก่อนนะ เดียวจะไปข้างหน้า ข้างหน้าจะมีปัญหา อันนี้ก่อน

ถาม : ๓๘๕. เรื่อง “ขอให้เปิดบัญชีของวัดบ้าง โยมอยากทำบุญ”

โยมไปที่วัดครั้งหนึ่งเมื่อตอนปีใหม่ ตอนเด็กๆ พ่อแม่เคยพาไปฟังเทศน์หลวงปู่ หล้า หลวงตามหาบัวบ่อยๆ แต่ไม่ค่อยรู้สึกอะไรเลย รู้แต่จะไปทำบุญ พออายุ ๔๐ ทุกข์เกิดขึ้นกับตัว พอฟังธรรม นั้นใช่ ไม่มีคำถามที่พ่อแม่ครูอาจารย์สอนผิด เพราะมันถูกหมดคือต้องรับกรรมที่เคยทำไว้ ไม่ว่าตั้งแต่ชาตินี้หรือชาติหน้าใช่ไหมคะ

หลวงปู่ : ใช่! โอ้เรื่องอยากทำบุญ เปิดบัญชีวัดอะไรนี้เราไม่ทำ เราไม่ค่อยอยากทำ เพราะว่าหลวงตาท่านไปทำที่ไหนก็แล้วแต่นะ ท่านบอกว่า “เห็นหัวใจของคนมากกว่า” ไปไหนท่านทนทุกข์ไปเพื่อหัวใจของคน หัวใจของคนมันสำคัญกว่าปัจจัยเครื่องอาศัยทั้งหมด ไอ้ที่ทำบุญๆ นั้นเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย

ฉะนั้นสิ่งที่ว่าครูบาอาจารย์ท่านทำเพราะท่านเห็นค่าของหัวใจ ฉะนั้นบางอย่างค่าของหัวใจมันก็ส่วนค่าของหัวใจ ฉะนั้นคนมันมีหลายประเภทใช่ไหม มันก็อ้างว่าค่าของหัวใจ ค่าของหัวใจ หลิวตาข้างหนึ่งนะไม่อยากจะ ไม่อยากได้ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าไม่อยากจะเราก็เป็นอย่างนี้

มันมี พวกลูกศิษย์นี้เขาเห็นโทษของการที่ว่าเงินทองมันเป็นของอันตราย เขาพยายามจะสร้างตู้บริจาคมาให้เยอะแยะเลย เราเอาทั้งหมดเลย เราบอกว่าถ้าเอาตู้บริจาคมาตั้ง เราอายนำดูเลย มันเหมือนกับโรงหนังเลย มึงจะเข้าโรงหนังต้องซื้อตั๋วก่อน ไอ้นี้จะมาวัดก็ต้องหยอดตู้ก่อน กูรับไม่ได้ กูรับไม่ได้

ใครจะมีน้ำใจทำ น้ำมันสิทธิของเขา ประโยชน์ของเขา เขาจะทำก็เรื่องของเขา แต่ไอ้เราจะมาเปิดช่องเพื่อจะทำเรื่องอย่างนี้เราทำไม่ได้ มีคนเห็นโทษนะ ทำดูบริจาคมมาให้เลยบอกว่าเรื่องเงินทองมันเป็นสิ่งล่อใจ มันกลัวจะเสียหายไง เอามาตั้งไว้เราบอกเรารับไม่ได้ ถ้าตั้งไว้แบบนี้จะถูไปเลย ถูรับไม่ได้ มีเห็นกูเป็นสัตว์ประหลาด ละครสัตว์เวลามาต้องหยอดตั้งค้ก่อนไง ใครจะดูละครสัตว์ต้องเอาตั้งค้โยนหยอดตั้ง จะได้เห็นละครสัตว์นั่งอยู่นี้ ถูรับไม่ได้

นี่ก็เหมือนกัน เปิดบัญชีๆ นี่พูดประสาเราเขาคุยกัน เขาทำเพื่ออำนวยความสะดวกไง แต่ส่วนใหญ่เราไม่ค่อยทำ ไม่ทำหรอก เพียงแต่ใครจะถามมาก็เรื่องของเขา ไอ้ นี่คือเขาตั้งใจไง มีหรือไม่มีเราก็อยู่ได้ มีหรือไม่มีเราก็กระเสือกกระสนของเราไปได้ ชีวิตนี้มีค่ากว่าทุกๆ อย่าง อย่างอื่นไม่มีความหมาย ไม่มีความหมายจริงๆ

อ้าว.. เดี่ยวจะคุยไม้ไปหน่อย อันนี้มันจะยาวนานะ แล้วเราค่อยๆ คุยกันนะ อันนี้เราค่อยๆ คุยกัน จะเคลียร์ปัญหา นี้ เขาดีมาก แต่เขามีความกังวลกับศาสนา

ถาม : ๓๘๖. เรื่อง “ขอธรรมะคำแนะนำที่ให้สติการทำหน้าที่ลูกหลานชาวพุทธ รักษาสืบทอดพระศาสนา ตามคำสอนของพ่อแม่ครูอาจารย์”

(ค่อยๆ ฟังนะ) กราบขอเมตตาจากพระอาจารย์อีกครั้งหนึ่ง ขอธรรมะคำแนะนำที่ให้สติในการทำหน้าที่ลูกหลานชาวพุทธ รักษาสืบทอดพระศาสนา ตามคำสอนของพ่อแม่ครูบาอาจารย์

ก่อนอื่นโยมก็ต้องกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์อีกครั้ง ที่เมตตาได้ให้ธรรมะข้อคิด หลังจากโยมได้เขียนจดหมายมา กราบขอบพระคุณพระอาจารย์ที่ตอบคำแนะนำในอุบายการภาวนา

หลวงพ่ : นี่เขาเคยถามปัญหามาเนาะ เราจำไม่ได้หรอก เราตอบตามนี้แหละ

ถาม : จากเรื่อง “ธรรมะขอเอา” เทศน์วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๔ ตอนหนึ่งพระอาจารย์ได้เทศน์ไว้สะอึกใจมาก โดยโยมขออนุญาตอ้างอิงดังนี้

หลวงพ่อก : คือเขาอาศัยคำเทศน์เรานี้แหละ แล้วกลับมาข้อนถามเรา เขาบอกว่าเพราะเราเทศน์นี้เขาเห็นด้วยใจ

ถาม : ...เราเป็นชาวพุทธด้วยกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากพระศาสนาไว้กับบริษัท ๔ ฝากไว้ละ (แล้วก็วงเล็บของเขา) มารอย เมื่อใดภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาของเราไม่เข้มแข็ง ไม่สามารถกล่าวแก้คำติฉินนินทาจากลัทธิอื่นๆ เราจะไม่ยอมนิพพาน

ฉะนั้น เราเป็นชาวพุทธด้วยกัน เราจะคุยกันด้วยเหตุด้วยผล กาลามสูตร พระพุทธเจ้าบอกไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อแม้แต่ใครพูดทั้งสิ้น เราจับสิ่งนั้น ประเด็นนั้นคำว่าไม่ให้เชื่อละ ไม่ให้เชื่อที่ว่า เราเชื่อแล้วเรามงาย เวลาเราฟังเสร็จแล้วเรากลับไปคิดนะ ฟังแล้วกลับไปคิด ไปใคร่ครวญว่าจริงไหม เราปฏิบัติจริงไหม แล้วเราเอามาเทียบเคียง

เห็นไหม พระพุทธเจ้าให้เชื่อตรงนี้ ให้เชื่อประสบการณ์จริง ให้เชื่อจากการปฏิบัติ ไม่ให้เชื่อเพราะครูบาอาจารย์พูด แม้แต่ครูบาอาจารย์พูด มันเป็นเรื่องนิสัยไม่เหมือนกัน แต่สุดท้ายพอถึงปลายทางก็เหมือนกัน กรณีอย่างนี้มันสำคัญ...

เนื่องจากในระยะนี้มีประเด็นเรื่องความถูกต้องของประวัติหลวงตา ที่เกี่ยวโยงกับการปฏิบัติธรรมที่ถ้ำสาริกา และการปฏิบัติธรรมของหลวงปู่เจี๊ยะก่อนที่ท่านจะเดินทางมากราบหลวงปู่มั่น ซึ่งโยมเห็นด้วยว่าต้องกระทำด้วยความรอบคอบ รักษาความถูกต้อง ไม่ให้ธรรมของครูบาอาจารย์คลาดเคลื่อน แต่เท่าที่สังเกตเห็นถึงการกล่าวอ้างบทความที่เขียนโดยฆราวาส

หลวงพ่อก : ระบุชื่อด้วย แล้วระบุเว็บไซต์ด้วย แอนต์วิมุตติ (หัวเราะ)

ถาม : ซึ่งภายในมีการอ้างชื่อครูบาอาจารย์มาวิจารณ์ด้วยข้อความที่ไม่สำรวมนัก ซึ่งนำไปสู่การวิจารณ์ในลักษณะที่ไม่เหมาะสมเท่าไรนัก ในความคิดเห็นส่วนตัว หากผิดประการใดโยมขออน้อมรับผิดนั้น และขอขมาไว้ที่นี้

(อันนี้น่าคิดมากเลย) โยมเอง การได้เข้ามาในพระพุทธศาสนานี้ ก็ไม่ได้เข้ามาพร้อมกับทะเบียนเกิด ผ่านขบวนการทดลองปฏิบัติ และตัดสินใจเลือกที่จะเป็นชาวพุทธด้วยตัวเอง ถึงแม้จะไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวก็ตาม

หลวงพ่อก : แหม.. คำนี้มันกินใจ นี่เขาไม่ใช่ชาวพุทธก่อนนะ แต่เขามาเป็นชาวพุทธ

ถาม : ทุกวันนี้โยมกราบเคารพสำรวม ระวังความประพฤติดต่อพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ก็เพราะเห็นค่าความสำคัญของธรรมแท้ และเสียดายที่สภาพสังคมทั่วไปมีแต่เปลือก และความบิดเบือนของพระศาสนา คีจที่มีกลุ่มคนพยายามช่วยกันปกป้อง รักษา ความถูกต้องของพระศาสนา แต่บางครั้งก็รู้สึกว่ ภายใต้การทำหน้าที่ช่วยเผยแผ่ ปกป้อง ความถูกต้อง เราลืมความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ลืมสำรวมกาย วาจา ใจ ลืมศีล ลืม รักษาความปกติหรือเปล่า ถึงแม้จะมีวิถีที่ต่าง แต่ทุกคนก็เป็นคนที่เดินทางในวัฏสงสาร มีโอกาสหลงผิด และมีโอกาสรู้ได้เช่นกัน

ข้อเขียนที่เขียนโดยชมราวาสที่ยังเต็มไปด้วยกิเลส ย่อมต่างจากคำแนะนำ คำ ตักเตือนของครูบาอาจารย์ที่ผ่านการต่อสู้ชำระกิเลส ละเอียดเป็นสละตาย แม้บางท่านบาง องค์จะ โพงผาง รุนแรง แต่ก็ยังเป็นข้อความที่เต็มไปด้วยธรรมและความหวังคืออย่างแท้จริง

โยมใคร่ขอธรรมข้อคิดขยายความจากพระอาจารย์ เพื่อเป็นหลักใจในการทำ หน้าที่ลูกหลานชาวพุทธ รักษาสืบทอดพระศาสนาว่าด้วยเรื่อง

ข้อที่ ๑. เราเป็นชาวพุทธด้วยกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้ กับบริษัท ๔ ใว้ นะ “มารเอ๋ย เมื่อใดภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาของเราไม่เข้มแข็ง ไม่ สามารถกล่าวแก้คำดิฉินนินทาจากลัทธิต่างๆ เราจะไม่นิพพาน”

ข้อที่ ๒. เราเป็นชาวพุทธด้วยกัน เห็นไหม เราคุยกัน ปรีกษากัน อย่าเอาทิฐิมานะ มาสิ เราเป็นผู้เดินทางด้วยกัน เรามีสิ่งใด เราปรีกษากัน เราช่วยเหลือเจือจานกัน นี่เราเป็น ชาวพุทธด้วยกัน ฉะนั้นเราเป็นชาวพุทธด้วยกัน เราคุยกันด้วยเหตุด้วยผลสิ

ข้อที่ ๓. กาลามสูตร พระพุทธเจ้าบอกไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อแม้แต่ใครพูดทั้งสิ้น เราจับสิ่งนั้นเป็นประเด็น คำว่าไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อที่ว่าเราเชื่อแล้วม गया เวลาเราฟัง เรา ฟังเสร็จแล้วเรากลับไปคิดนะ ฟังแล้วกลับไปคิดใคร่ครวญว่าจริงไหม เราปฏิบัติจริงไหม

แล้วเราเทียบเคียง เห็นไหม พระพุทธเจ้าให้เชื่อตรงนี้ ให้เชื่อประสบการณ์จริง ให้เชื่อการปฏิบัติ ไม่ให้เชื่อครูบาอาจารย์พูด แต่ครูบาอาจารย์พูดนะ มันจรตนิสัยไม่ เหมือนกัน (นี่คำพูดเราไง)

ข้อที่ ๔. การทำเพื่อประโยชน์สังคม เพื่อประโยชน์สำหรับนักปฏิบัติ ประโยชน์เพื่อศาสนาให้มั่นคง ขอบพระคุณพระอาจารย์อย่างสูง

หลวงพ่อก่อน : อันนี้คงเขียนมาก่อนเราพูดไปเรื่อง “หมาของหลวงตา” เนาะ พอเรื่องหมาของหลวงตาออกไปคงช็อกเลย ผิดหวังหลวงพ่อก่อนมากเลย หลวงพ่อก่อนชดชืดดีดี แต่เวลาหลวงพ่อก่อนออกทีหนึ่งอย่างกับฟ้าผ่าเลย

ดีดีเพราะว่าเราอยู่กับครูบาอาจารย์มา เราเห็นความทุกข์ความยากของครูบาอาจารย์มา แล้วเราสะเทือนใจ เวลาเราปฏิบัติ เวลาเราทุกข์เรายาก เราจะคิดถึงหลวงปู่มั่นตลอด เพราะว่าหลวงปู่มั่นทุกข์กว่าเราหลายร้อยเท่า พระพุทธเจ้าทุกข์กว่าเราหลายร้อยเท่า ฉะนั้นการทุกข์ของเรานี้ถือเป็นเรื่องเล็กน้อย

แล้วความทุกข์ของเรา เห็นไหม คุณสิหลวงปู่มั่นท่านเอาพ่อแม่มาอยู่ด้วยพักหนึ่ง เอาแม่มาอยู่ด้วย แล้วเวลาไปอยู่ที่ไหน ไปอยู่ในป่ามันลำบากก็ไปกินร้านไว้ข้างบนเป็นคอกไว้ให้แม่อยู่ แล้วเสื่อมันจะมากินใน สูดท้ายท่านเป็นกังวลมากท่านก็เอาแม่กลับไปส่งบ้าน บอกว่า “ไม่ได้ มันเป็นกังวล ไม่ได้ มันเป็นกังวล”

คิดคุณสิ พ่อแม่ของท่าน ท่านก็รักของท่านนะ แต่ท่านก็พยายามช่วยเต็มที่ แต่ช่วยในนามของพระ เราถึงบอกว่าเราเห็นถึงเจตนา ถึงการเสียสละ ถึงการที่ไม่เห็นตัวของหลวงปู่มั่น ของครูบาอาจารย์เราเราซึ่งมาก

ฉะนั้นเวลาที่บอกว่า “เราเป็นชาวพุทธด้วยกัน เราต้องคุยกัน เราปรึกษากันได้” ใ้อันนี้ อย่างนี้โดยทฤษฎีมันเป็นอย่างนี้จริงๆ มันควรจะคุยกันได้ แต่การคุยกันของคนพระนี่มันทิวี่ไม่เหมือนกัน ทิวี่มันแตกต่างกันนะ ทิวี่ของมันมันว่ามันถูก ทิวี่พระ แล้วเวลาเราพูดด้วยเหตุผล เหตุผลเราก็ดีเวลาพูดกันต่อหน้า

เราเคยประชุมสงฆ์ประจำ เวลาพูดด้วยเหตุผลนะ จนเหตุผลหมดเลย แต่ให้ลงมติไม่ลง มันยังไม่ได้ตั้งใจ บอกเอาไว้คราวหน้า แล้วก็ไปแอบประชุมกัน เลือกลงมติเฉพาะคนที่เห็นด้วยกัน แล้วก็ลงมติสงฆ์

มติสงฆ์ มติสงฆ์นี้เรารู้จักมันดี! เรารู้จักมติสงฆ์ดี! เราเคยอยู่กับพวกนี้มาตลอด! แล้วทีนี้บอกว่าคุยกันๆ นี่มันคุยจริงหรือเปล่าละ เวลามันคุย คนเราคุยกันนะ ถ้ามีเหตุมี

ผล มันคุยด้วยเหตุผล มันจนด้วยเหตุผลหมดแหละ เหตุและผลมันเป็นธรรมชาติ แต่เขาไม่ฟัง เขาไม่ฟังหรอก

คนเรานี้แหละ ถ้าไม่มีลัทธิลบลมคมใน ทำอะไรมันก็จะสะอาดบริสุทธิ์ไปหมดแหละ แต่ถ้ามันมีลัทธิลบลมคมในนะบอก “อันนี้เอาไว้ก่อน” ก็ยิ่งกว่านักการเมืองนะ นักการเมืองยังไม่เท่านี้

เดี๋ยวก่อน จะบอกว่าคนถามอย่าเสียใจนะ! คนถามนี่อย่าเสียใจนะ เราพูดไปเดี๋ยวคนถามจะเสียใจ หลวงพ่อ ให้หลวงพ่อช่วยสงบศึก ทำไมหลวงพ่อเปิดศึกอีกรอบหนึ่งแล้ว (หัวเราะ)

อ้อ! เพราะเจตนาเราดี เจตนาพวกเรานี้ดีจริงๆ นะ คนที่เจตนาดีนี้เรายอมรับว่าเจตนาดีจริงๆ แต่เจตนาอย่างเดียวนั้นพอ หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ ท่านอยู่กับหลวงปู่มันแล้วหลวงปู่มันดั่งค้ำฟ้าอีกแล้ว หลวงตาเป็นคนพับผ้า แล้วผ้าอาบหลวงปู่มันมันปะ มันชุ่มเยอะมาก หลวงตาท่านก็ไปตัดผ้า ตัดผ้าอาบนำ ย้อมอย่างดีเลย เสร็จแล้วก็พับ พับเสร็จก็เอาไปวางไว้ที่เปลี่ยนให้หลวงปู่มัน

เพราะหลวงปู่มันต้องอธิษฐาน ต้องใช้ใจ ต้องเป็นผู้อธิษฐานไง หลวงปู่มันก็เอาผ้ามา แล้วก็เรียกหลวงตามา บอกว่า “ถ้าจะให้เราเป็นลิงนะเราก็จะใช้ ถ้าจะให้เราเป็นหลวงปู่มันอย่างแก่นะ เราจะใช้ผ้าผืนเก่า”

ไอ้โฮ.. หลวงตาท่านก็มลงกราบนะ ท่านบอกเสียใจมาก ท่านบอกว่า

“มันเป็นเจตนาดีของผม ผมนี่เจตนาดีมาก”

เพราะผ้าในวัดหลวงปู่มัน ผ้าดิบทำผ้าอาบมันไม่ขาดแคลนหรอก แต่หลวงปู่มันท่านดั่งค้ำฟ้า เราเป็นลูกศิษย์เราก็อยากให้อาจารย์เราได้นุ่งผ้า ได้ใช้ของที่สมกับฐานะที่เป็นอาจารย์ของเรา เราไม่เคยคิดละลาบละล้วงเลย เรามีแต่เจตนาที่สะอาดบริสุทธิ์เพราะเรารักของเรามาก หลวงตาท่านรักหลวงปู่มันมาก แล้วท่านก็อยากให้อาจารย์เราใช้ผ้าพอสวมกับฐานะ

ไม่ใช่ผ้าดีอะไรหรอก ก็ผ้าฝ้ายหมู่บ้านนี่แหละ ผ้าฝ้ายชาวบ้านไม่มีผ้าอะไร
 หรอก เพียงแต่มันไม่ขาด แล้วไปข้อมมาให้ท่านใช้ ท่านบอกว่า “ถ้าให้เราเป็นลิง ก็คือว่า
 จับจด ใช้ของยังไม่ถึงที่สุด เราไม่ยอม แต่ถ้าจะให้ป็นหลวงปู่มันต้องเอาผืนเก่า” ท่าน
 กราบนะ แล้วไปเอาผ้าผืนเก่ากลับมาให้หลวงปู่มัน

เราจะบอกว่า นี่คือเจตนาที่สะอาดบริสุทธิ์ เราจะใช้คำว่าเจตนาอย่างเดียวนั้นมันไม่
 พอ เจตนาแล้วมันต้องมีเหตุมีผลรองรับด้วย ว่าเจตนาอย่างนี้เหตุผลมันใช้ได้กับ
 กาลเทศะ บุคคล หรือเปล่า บุคคลคนนั้น เห็นไหม หลวงปู่มันท่านทำของท่านเพื่อ
 ประโยชน์กับสังคม เพื่อประโยชน์กับพระ พระทั้งหมดเป็นลูกศิษย์ของท่านก็ดูท่านอยู่
 แต่หลวงตาท่านก็เป็นลูกศิษย์เหมือนกัน ท่านก็รักของท่าน ท่านก็อยากจะเปลี่ยนผ้าให้
 ท่านบอกเลย..

เพราะหลวงตาท่านโดนอย่างนี้มาท่านถึงบอก “เจตนาอย่างเดียวไม่พอ” เวลาท่าน
 สอนลูกศิษย์ไง เวลาใครมานี่ โอ๊ย.. เจตนาดีหมดเลย ถ้าเจตนาดีหมดเลยนะ วัตน์นี้จะไม่มี
 ข้อวัตรเลย เพราะคนจะเอาแต่ใจของตัวเอง คนนั้นก็เอาอย่างนั้น คนนี้ก็เอาอย่างนี้ คน
 นี้ก็จะเอาอย่างนั้น ยิ่งร้ายใหญ่เลยจะเอาแต่ตามใจตัว เจตนาดีหมดเลย วันนั้นก็กลายเป็น
 สปา กลายเป็นโรงแรม พร้อมทั้งจะเข้ามาอนอาศัยสบาย ดิเดแอร์หมดเลย เจตนาดี
 หมดเลย เจตนาดีของใคร?

นี่พูดถึงว่าเจตนา โยมเจตนาดีเราเห็นด้วย เรื่องคำว่าเจตนาเราเข้าใจดี เพราะหลวง
 ตาเจตนาของท่านเคยทำกับหลวงปู่มันมา แล้วสะท้อนใจขนาดไหนท่านโดนมาเยอะ ที่
 นี้กรณีอย่างนี้ คำว่าเจตนาของเรา ความคิดของเรา ความเห็นของเรา เราก็คิดว่าพระต้อง
 คุยกัน สังคมสงฆ์ เราคุยด้วยเหตุด้วยผลดี เวลาเราพูดเราก็พูดด้วยธรรม มันสะท้อนใจ
 ทั้ทั้งนั้นแหละ

ถ้าใครพูดด้วยธรรม ธรรมมันเหนือโลก ธรรมเหนือทุกอย่าง ธรรมมันครอบคลุม
 หมดเลย แต่คนที่อยู่ใต้ธรรม คนที่อยู่ใต้ธรรมหรือว่าอยู่ในธรรมนี้มันยอมรับความจริง
 ใหม่ ถ้ามันยอมรับความจริง คุยกันมันจบทุกเรื่อง เราคุยกันด้วยเหตุด้วยผลแล้วจบทุก
 เรื่อง แล้วมันต้องยอมรับ ถ้าจบแล้วต้องยอมรับว่าจบด้วย ไม่ใช่จบแล้วไม่ยอมรับนะ พอ
 คุยกันนี้เหตุผลเราสู้ไม่ได้จบ ยอม แล้วก็ไปยุคนั้น ไปเหยคนนี้ แล้วมันจบที่ไหนล่ะ?

ถ้าจบมึงต้องจบติ เวลา มึงจบเสร็จแล้ว มึงก็ไปยุคนนู้น ยุคนี่ ยุไปเรื่อยเลย แล้วมันจบตรงไหน? ถ้าเป็นพระนะ “อภิภิกขุที่ได้ชำระแล้ว ยอมรับแล้ว ตกลงกันแล้ว ใครรู้ข้อพื้นเป็นอาบัติปาจิตตีย์” สิ่งใดที่ขัดแย้ง แล้วได้มีการชำระแล้ว ประชุมแล้ว จบแล้ว ต้องจบ ถ้าใครไปรู้ข้อพื้นเป็นอาบัติปาจิตตีย์

เราทำงานกับพวกนี้มาเยอะ เราเคยประชุมสงฆ์มาตลอด ประชุมสงฆ์จนไม่ไปประชุมกับเขา เพราะกูไม่รู้ว่าจะไปประชุมทำไม เอาภูมานั่งเฉยๆ แล้วก็ประชุมสงฆ์แล้วก็ให้กลับ ทุกทีเลย เวลาจะพูดอะไรไป เอาละ พอจะอ้าปากเท่านั้นแหละ โอ้โฮ.. กลัวจนตัวสั่น มันไม่เห็นประชุมซักที

โทษนะ นี่ไม่ใช่ของคนนะ เวลาเราพูด เห็นใหม่ เรามีกว่า “ที่ไหน เมื่อไหร่ให้บอก อยากให้ไปที่กลางสนามหลวงแล้วถือทั้งหมดมา มันจะได้จบแล้วมันได้จบใจ” มันไม่ได้จบหรอก ประชุมแล้วประชุมเล่าไม่เคยจบ มันไม่จบเพราะอย่างนี้แหละ เราอยากประชุมแล้วก็ถือถือจับหมดเลย แล้วลงมติกัน เราอยากประชุมอย่างนั้น

ที่นี้มันไม่จริง ไอ้จริงหรือไม่จริงมันก็อยู่ที่หลวงปู่มัน เราดูหลวงปู่มันนะ หลวงปู่มันท่านไม่ต้องประชุมกับใครเลย หลวงปู่มันท่านเป็นหัวหน้า ท่านจัดการของท่าน หลวงตาท่านทำโครงการช่วยชาติ เวลาท่านบอกท่านไม่ปรึกษาใครเลย เวลาท่านมีความสงสัยท่านเข้าทางจงกรม ท่านปรึกษาธรรมะ เวลาเราเข้าทางจงกรม เราเดินจงกรมนะ เดินจงกรม นั่งสมาธินะ มันตัดสินหมดเลย แล้วสะอาดบริสุทธิ์ เพียงแต่ว่าเวลาท่านทำงานขึ้นมาท่านต้องใช้บุคลากร นั่นอีกเรื่องหนึ่ง

นี่พูดถึงว่า “ทำไมชาวพุทธเราไม่คุยกัน” นี่มันเป็นธรรม โยมพูดเป็นธรรม เราก็พูดเป็นธรรม แต่คนที่มันไม่เป็นธรรมนี่มันทำให้เป็นปัญหา ถ้ามันเป็นธรรมมันจบหมดสิ่งที่เราพูดออกไป เราก็พูดเตือนสติ เราพูดประจำ

เราห้วงนะ ตั้งแต่หลวงปู่มันเสียไป หลวงตาบอกว่า “แตกกระสานซ่านเซ็นไป ๓-๔ ปี” ตอนหลวงปู่มันท่านเสียนะ หมู่คณะแตกกันเป็น ๓-๔ ปีกว่าจะรวมกันคิด ไปฟังเทศน์เก่าๆ หลวงตาสี คำนี้ท่านพูดบ่อย แล้วคราวนี้หลวงตาท่านล่วงไป เราเองนี่นะพยายามนั่งที่สุด เราพยายามนั่งที่สุด เราจะไม่สร้างปัญหา เราต้องการให้หมู่คณะเคลื่อนไปด้วยความสะดวกสบาย

เรานิ่งที่สุด เราไม่พูดอะไรเลยนะ ใครจะไปว่าธรรมอย่างไรเราก็เออกับเขา เออกับเขา เพียงแต่ว่าสิ่งที่เราอยู่นี้ สิ่งที่มีนกระสานชานเซ็นจะมาถึงเรานี้เราไม่รับ อย่างที่ว่าเขาเอามานี้เราไม่ยอมรับ พยายามไม่ยอมรับ เพื่อไม่ให้เข้ามาถึง.. แบบว่าสิ่งที่ให้ทำไม่ให้เข้ามาถึงตัวเราด้วยใจ อย่างที่ว่าค้ำไว้ใจ ว่าอย่างนั้นล่ะ

เราค้ำไว้ใจนะ เพียงแต่ที่เราพูดออกไปที่ว่าแรงๆ นั้น เพราะคำถามมันมาอย่างนี้ เวลาคำถามมาแล้วเราไม่พูดบ้างซะเลย มันเหมือนกับคนทำมันเหิมเกริม คิดว่าประเทศไทยนี้เป็นของคนที่ทำอยู่ เราคิดของเราอย่างนี้ ที่เราพูดออกไปเพราะเหตุนี้แหละ ที่เวลาเราพูดอะไรออกไป เราคิดว่ามันจะเป็นประโยชน์กับการเตือนสติ ในการกระทำของพวกที่ทำกันอยู่เราถึงพูดออกไป เหตุผลของเรามีแค่นี้จริงๆ เหตุผลของเราคือเตือน เตือนคนทำ! เตือนคนที่กำลังจะทำอะไร ไปข้างหน้าให้มีสติว่าควรหรือไม่ควรในเรื่องของศาสนา

ในเรื่องของศาสนา ธรรมะมันจะตีความอย่างไรก็ตีความกันไป แต่! หลวงตาท่านเคยพูดประจำ “ผู้รู้มีอยู่นะ ผู้รู้นี้เขารู้” ถ้าผู้รู้เขามี เห็นไหม นี่ขั้นตอนของมันมี ตั้งแต่ความสงบของใจที่ว่าพยายามแหวกเข้าไป แหวกเข้าไปจนสงบ แล้วสงบแล้วมันจะเป็นเอง เป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคา เป็นอนาคาเองนี่ มันเป็นไปได้หรือหอก มันไม่มี!

จะสงบขนาดไหน ถ้าไม่เห็นกาย เวทนา จิต ธรรมโดยความเป็นจริง แล้วถ้าเห็นกาย เวทนา จิต ธรรมโดยความเป็นจริง มันทำอย่างไรถึงจะเป็นตักขุภาน คือการเริ่มกระบวนการในการกระทำ แล้วกระบวนการกระทำของมัน มันจะสิ้นสุดขบวนการของมันมี การสิ้นสุดกระบวนการของมันคือขณะจิตที่เป็นโสดาบัน เป็นสกิทา เป็นอนาคา เป็นพระอรหันต์นั่นนะมันมี

มันมีขั้นตอนของมัน มันมีขั้นตอนของมันที่ผู้รู้เขาจะสื่อได้ แล้วผู้รู้เขาเช็คได้ แม้แต่คำพูด พูดออกมาที่เขาเห็นได้เห็นพวงหมดแล้ว! ไล่พวงที่ขดเขาเห็นหมด เราอายุฉิบหายเลย!

วงกรรมฐานเรา พ่อ แม่ ครูบาอาจารย์ท่านสละชีวิตมา ท่านทำเพื่อพวกเรา มา ใจที่พูดออกไปนี้แค่เตือนๆ นะ เตือนเพราะหลวงตาท่านพูดบ่อย ตอนที่ปฏิบัติถ้ามีปัญหา

หรือมีการโต้แย้งกัน ท่านจะบอกว่า “ผู้รู้มีนะ” ผู้รู้มีคือผู้รู้เขารู้เขาเห็นหมด ผู้รู้นี้เขารู้เขาเห็นหมด เพียงแต่ว่าเขาเป็นผู้ใหญ่ เขาก็ไม่พูดให้มันกระเทือนใจ

ตอนงานหลวงตานี้เราสาธุ สาธุ เราจะอะไรก็ได้ขอให้งานเสร็จ ขอให้งานเสร็จ พอเสร็จแล้วเราก้ยังสาธุอยู่นะ อะไรก็ได้ อะไรก็ได้ เราไม่เคยไปยุ่งเลย เราไม่เคยยุ่งนะ ขนาดอะไรเราไม่เคยยุ่ง แต่นี้เพียงแต่มีปัญหามันเข้ามาหาเราเอง อย่างที่เราว่าเราพยายามกันไว้นะ เราพยายามจะกันไว้นะ ไม่เอาๆ เราพยายามกันจริงๆ สังกัดได้นะ แต่มันเข้ามาเอง ทีนี้พอเข้ามาเองมันเกี่ยวกับสังคม มันเหมือนจะดูตายไป

มันเหมือนดูตายเกินไปมันก็ไม่ได้นะ เราก้เป็นคนๆ หนึ่งที่หลวงตาท่านฝึกเรามา เราก้เป็นคนๆ หนึ่งที่เราเคยไปอยู่ไปกินอยู่วัดป่าบ้านตาด เราก้เป็นคนๆ หนึ่ง ฉะนั้น บางอย่างถ้ามันเห็นเหมือนกับว่าถ้าเราดูตายเกินไป เราก้รู้สึกอายตัวเองเหมือนกัน เราถึงได้พูด ที่พูดนี้แค่เคาะๆ ที่เราพูดออกไปแค่เคาะๆ นะ แค่เคาะๆ เคาะๆ ให้สำนึกตัวกัน เท่านั้นแหละ แล้วถ้ายังมีอีก ทีนี้เราทำไปก็อย่างที่ว่า อย่างข้อแรก “พระพุทธรูปเป็นอย่างไร”

คือว่ามันมีปัญหาอยู่แล้วไง ถ้าเราไปพูดมันก็เพิ่มปัญหาขึ้นมาอีก เราไม่อยากให้มีปัญหา ปัญหานี้มันมีกันอยู่แล้ว เราไม่อยากลงไปให้เกิดปัญหาเพิ่มมากขึ้น เราถึงพยายามพูดดีๆ แต่ถ้ามันเป็นปัญหาแล้วจะต้องดับไฟกัน เราทำนะ! ถ้ามันมีปัญหาขึ้นมาจะต้องดับไฟกันเราทำเอวัง